15 ЯНВ 1991

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 9 (20.876) 1991 йил 12 январь, шанба ◆ Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ◆ Баҳоси 8 тийин.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ: ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

Иттифоқимизда:

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи Президентининг Фармони

1991 ЙИЛДА ОЗИҚ-ОВҚАТ ТАЪМИНОТИНИ ЯХШИЛАШГА ОИД КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан ишончли равишда таъминлашни ташкил этиш мақсадида **қарор қиламан:**

1. 1991 йилда озиқ-овқат таъминотини яхшилаш юзасидан ССЖИ ҳукумати иттифоқдош жумҳуриятларнинг ҳукуматлари билан биргаликда ишлаб чиққан ва Федерация Кенгаши томонидан маъқулланган кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар дастури тасдиқлансин.

ССЖИ ҳукумати, жумҳуриятларнинг ҳукуматлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия қўмиталари мазкур дастурни ҳамда ССЖ Иттифоқи билан иттифоқдош жумҳуриятлар ўртасида 1991 йилда озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш масалалари юзасидан тузилган иқтисодий битимни рўёбга чиқариш соҳасидаги амалий ишларни зудлик билан авж олдириб юборсинлар.

2. Иттифоқ жумҳурият валюта қўмитаси 1991 йилда чет элдан озиқ-овқат харид қилиш ҳамда дастурда белгиланган ҳажмда озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришга оид режани бажариш учун етишмайдиган хом ашё сотиб олиш мақсадида валюта маблағлари ажратиш тўғрисида 1991 йилнинг 1 февралигача зарур қарор қабул этилсин.

3. Жумҳуриятларнинг ҳукуматлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия қўмиталари ҳар бир минтақада вужудга келган ички тузилишга ва озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмол қилиш ҳамда ресурсларнинг мавжудлиги даражасига асосланиб, чакана савдо тармоғи орқали асосий озиқ-овқат моллари ҳар бир киши учун кафолатли тарзда сотилишини таъминласинлар.

Бу ишни амалга ошириш чоғида болаларнинг, уруш қатнашчиларининг, шунингдек ногиронлар, нафақахўрларнинг ва аҳоли кам даромадли бошқа табақаларининг ижтимоий ҳимояланишига доир аниқ чора-тадбирлар кўзда тутилсин. Ишчилар ва талабаларнинг ошхоналарида, мактабларда, болалар ва даволаш муассасаларида умумий овқатланиш муносиб равишда уюштирилсин. Озиқ-овқат молларининг истеъмолчиларга етказилиши учун маҳаллий ҳокимият ва бошқарув идораларининг раҳбарлари зиммасига шахсан масъулият юклатилсин.

4. Умумиттифоқ ва жумҳурият фондларига озиқ-овқат узлуксиз етказиб берилишини таъминлаш, зарур эҳтиёт заҳираларини вужудга келтириш мақсадида иттифоқдош жумҳуриятлар 1991 йил учун деҳқончиликнинг товар маҳсулотларини етиштирувчи барча ер эгалари ва ердан фойдаланувчилар учун қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлат ресурсларига мажбурий етказиб беришнинг давлат буюртмасини ёки бошқа шаклларини жорий этсинлар. Мазкур маҳсулотнинг ҳақи давлат харид нархлари билан тўлансин.

Мажбурий маҳсулот етказиб бериш топшириғи бажарилгандан кейин қолган маҳсулот колхозлар, совхозлар томонидан ва қишлоқлардаги бошқа маҳсулот етиштирувчилар томонидан истеъмол бозорида эркин сотилади.

5. Озиқ-овқат таъминотини яхшилашга оид кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар дастурини ҳамда ССЖ Иттифоқи билан иттифоқдош жумҳуриятлар ўртасида 1991 йилда озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш масалалари юзасидан тузилган иқтисодий битимни бажариш давомида келиб чиқадиган масалаларни кўриб чиқиш, шунингдек бошқа масалаларни зудлик билан ҳал этиш учун ССЖИ ҳукумати ҳузурида ССЖИ ҳукумати Раисининг биринчи ўринбосари бошчилигида келиштирувчи комиссия тузилсин, унинг таркибига иттифоқдош жумҳуриятлар ҳукуматлари Раисларининг ўринбосарлари, шунингдек ССЖИ манфаатдор вазирликлари ва идораларининг раҳбарлари киритилсин.

ССЖИ ҳукумати иттифоқдош жумҳуриятларнинг ҳукуматлари билан келишиб мазкур комиссия аъзолари таркибини 10 кун муддатда тасдиқласин.

6. Умумиттифоқ ва жумҳурият фондларига озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш тўғрисидаги шартномаларни тузиш, ўзгартириш, ижро этиш ва бекор қилиш чоғида келиб чиқадиган низоларни, шунингдек, ССЖ Иттифоқи билан иттифоқдош жумҳуриятларнинг 1991 йилда озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш масалалари юзасидан тузган иқтисодий битимидан келиб чиқадиган бошқа низоларни кўриб чиқиш ССЖИ Олий ҳакамлик судининг ихтиёрига топширилиши зарур, деб ҳисоблансин.

Мазкур масалалар юзасидан ССЖИ Олий ҳакамлик суди томонидан қабул этиладиган қарорлар ССЖ Иттифоқи ва иттифоқдош жумҳуриятларнинг барча корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари томонидан оғишмай ижро этилиши лозим.

Умумиттифоқ ва жумҳурият фондларига озиқ-овқат ҳамда қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш мажбуриятларини бажармаганлик учун мансабдор шахсларнинг қатъий маъмурий жавобгарлигини белгилаш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

ССЖИ ҳукумати ушбу моддада кўзда тутилган масалалар юзасидан қонун лойиҳасини Олий Кенгашга тақдим этсин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил, 10 январь.

ЛИТВА СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК ЖУМҲУРИЯТИ ОЛИЙ КЕНГАШИГА

Жумҳуриятда вужудга келган вазият ва кейинги кунларда унинг янада кескинлашуви ССЖИ Президенти сифатида мени бевосита Литва ССЖ Олий Кенгашига мурожаат қилишга мажбур этади.

Ҳақиқатнинг кўзига тик қараш ва вужудга келган аҳволнинг ҳақиқий сабабларини кўра билиш керак. Бундай сабаблар қўпол бузилишлар ҳамда ССЖИ Конституциясидан ва Литва ССЖ Конституциясидан чекинишлар, фуқароларнинг сиёсий ва ижтимоий ҳуқуқлари поймол этилаётганлиги, демократия шиорлари остида халқнинг манфаатларига зид бўлган буржуа тузуми ва тартибларини қайта тиклашга қаратилган сиёсатни амалга ошириш замирида яширингандир. Бунинг учун жавобгарлик жумҳурият Олий Кенгаши зиммасига, конституциявий қонунларни, ССЖИ халқ депутатлари съездлари, ССЖИ Олий Кенгаши қарорларини, ССЖИ Президенти Фармонлари ва мурожаатномаларини назар-писанд қилмаслик йўлига ўтиб олган кишилар зиммасига тушади.

Вазият амалда боши берк кўчага кириб бормоқда. Вужудга келган аҳволдан чиқиш зарурати шошилинч чоралар кўришни тақозо этмоқда. Жумҳуриятдан ҳокимиятнинг Иттифоқ идораларига ижтимоий-сиёсий ташкилотлардан, ишлаб чиқариш жамоаларидан, барча миллат фуқароларидан кўпдан-кўп шикоят ва аризалар тушмоқда. Одамлар конституциявий тартиб, хавфсизлик ва нормал турмуш шароитининг ишончли кафолатлари тикланишини талаб қилмоқдалар. Ҳозирги раҳбарият ўтказаётган сиёсатга ишонмай қўйган бу кишилар Президентлик бошқаруви жорий этилишини талаб қилмоқдалар.

Жумҳурият Олий Кенгашига ССЖИ Конституцияси ва Литва ССЖ Конституцияси тўла ҳажмда амал қилишини дарҳол тиклашни, илгари қабул қилинган Конституцияга зид ҳужжатларни бекор қилишни таклиф этаман.

Литва ССЖ Олий Кенгаши ўзининг жумҳурият ва Совет Иттифоқи халқлари олдидаги бутун масъулиятини тушуниши зарур.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.

1991 йил, 10 январь.

Республикамизда:

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг Фармони

КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗЛАРНИНГ ИШЧИЛАРИ ВА ҚИШЛОҚ ЖОЙЛАРИДА ЯШОВЧИ БОШҚА ФУҚАРОЛАРНИНГ ШАХСИЙ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАРИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШГА ОИД ҚЎШИМЧА ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Қишлоқда ижтимоий муаммоларни ҳал этишни жадаллаштириш, аҳолига амалий ёрдам бериш ҳамда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳажмини кўпайтириш мақсадида қуйидагиларни амалга оширишни зарур деб ҳисоблайман:

1. Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгаши, халқ депутатлари вилоят ижроия қўмиталари, ноҳия ижроия қўмиталари, қўрғон, қишлоқ ва овул Советлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги вазирлиги:

ҳар бир хўжалик, қўрғон, қишлоқ, ноҳия ва вилоятда янги томорқа участкаларига ёки мавжуд томорқа участкаларини кенгайтиришга муҳтож бўлганларни аниқласин;

пахтазорлар қисқартирилишини назарда тутиб, 1991 йилда жамоа хўжаликларининг аъзолари, давлат хўжаликларининг ишчилари ва қишлоқда яшовчи бошқа фуқароларнинг томорқа майдонларига эҳтиёжини қондириш учун 108,5 минг гектар ер, жумладан Қорақалпоғистон АССРда 16,0 минг гектар, Андижон вилоятида 8,7 минг гектар, Бухоро вилоятида 12,6 минг гектар, Жиззах вилоятида 3,1 минг гектар, Қашқадарё вилоятида 9,8 минг гектар, Наманган вилоятида 7,6 минг гектар, Самарқанд вилоятида 7,7 минг гектар, Сурхондарё вилоятида 13,0 минг гектар, Сирдарё вилоятида 3,9 минг гектар, Тошкент вилоятида 8,2 минг гектар, Фарғона вилоятида 14,6 минг гектар, Хоразм вилоятида 3,3 минг гектар ер ажратилсин.

Халқ депутатлари ноҳия, қўрғон, қишлоқ ва овул Советлари, жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари раҳбарлари 1991 йилнинг сентябрига қадар ажратиб бериладиган томорқа участкалари расмийлаштирилишини таъминласинлар.

2. Қорақалпоғистон АССР Вазирлар Кенгаши, вилоят, ноҳия, қўрғон, қишлоқ ва овул Советлари:

1989—1990 йилларда ажратиб берилган барча томорқа ерлари қайта рўйхатга олинсин, фойдаланилмаётган участкалар тортиб олинсин ва муҳтож оилаларга берилсин;

уй-жойлар ижтимоий-маданий иншоотлар ва муҳандислик ерости иншоотлари жойлаштирилишини ҳисобга олиб, бош режалар ва намунали лойиҳаларга қатъиян мувофиқ тарзда қурилсин.

3. Шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгалари уюшмаси (ўртоқ С. Н. Усмонов) аҳолига ер участкалари ажратишга оид қарорларни қабул қилиш ва рўёбга чиқаришда ижтимоий адолатга риоя этилишини қатъий назорат остига олсин.

4. Ушбу Фармон бажарилишини назорат қилиш Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил, 11 январь.

1991 ЙИЛ — АЛИШЕР НАВОИЙ ЙИЛИ

УЛУҒ МУТАФАККИР ХОТИРАСИГА

Бу йил буюк ўзбек шоири, Шарқнинг атоқли мутафаккири Алишер Навоий туғилган куннинг 550 йиллиги нишонланади. Шу муносабат билан СССР Ёзувчилар уюшмасининг биринчи котиби, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. В. Карпов раислигида Бутуниттифоқ юбилей комиссияси тузилди.

Юбилей комиссияси таркибида Иттифоқ ва республика партия, совет ходимлари, атоқли маданият ва санъат арбоблари ҳам ўрин олган.

РЎЗНОМА АХТАРИБ...

«Совет Ўзбекистони» рўзномаси биз, партия, совет ходимларига маслакдош ва маслаҳатгўй. Унинг ҳар бир сони саҳифаларини кўздан кечирмасак, бирор нарсамизни йўқотгандай юрамиз. Шунинг учун ҳам биринчилар қатори мазкур рўзномага обуна бўлганмиз.

Кейинги кунларда рўзнома ниҳоятда босиқлик билан жиддий муаммоларни кўтариб чиқаётганлиги, уларда жумҳуриятнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаёти қамраб олинаётганлиги бизни ғоят хурсанд қилмоқда. Айрим нашрлардек олди-қочди гаплар ҳақида «эртак» сўзламай, вазиятни тўғри ва оқилона баҳолашга ҳаракат қиляпти.

Биз сиёсатшунослик ва бошқарув институтида сиртдан ўқиймиз. Ҳозир 20 кунлик қишки сессияга келганмиз. «Совет Ўзбекистони»ни, бошқа кундалик рўзномаларни ўқиб боришни хоҳлаймиз. Бироқ, уларни азим шаҳарнинг кўплаб киоскаларини ахтариб ҳам тополмаяпмиз. Институт қошидаги «Союзпечать» дўкони умуман ишламаяпти.

Тўғри, шаҳарнинг бошқа дўконларига эрталаб рўзнома ва ойномалар келтирилади. Бу пайтда биз машғулотда бўламиз. Бунинг устига жумҳурият рўзномалари дўконларга жуда оз миқдорда берилиб, бир зумда сотилар экан.

Наҳотки рўзнома ва ойномаларни сотувга кўпроқ чиқаришнинг иложи бўлмаса? Бу кимга боғлиқ? Рўзномалар таҳририятигами ёки алоқачиларга?! Балки жумҳурият Алоқа вазирлигининг «Союзпечать» бошқармаси буюртмани озроқ бергандир? Ахир, ҳозирги ҳаётни рўзномасиз тасаввур этиш қийин. Бу ҳақда мутасадди ташкилотлар раҳбарлари ўйлаб кўрмоқлари даркор.

С. ЖЎРАЛОВ,
Н. ҚУЛМИРЗАЕВ,
Сиёсатшунослик ва бошқарув институти сиртқи бўлими талабалари.

Ф. СП—1

ССЖИ Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» (нашр номи) — 64583 (нашр кўрсаткичи)

рўзномасига ОБУНА

обуна сони

19 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

РЎЗНОМАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в.	жойи

64583 (нашр кўрсаткичи)

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

19 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)
Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Муштарийларимиз диққатига!

Бугун Янги йилда тўққизинчи бор юз кўришиб турибмиз. Сиз, азиз муштарийлар рўзномамизнинг навбатдаги сони билан танишмоқдасиз. Ўйлаймизки, унда ўзингизга манзур бўладиган мақолаларни ўқийсиз.

Сиз бизга катта ишонч билдириб, рўзномага обуна бўлдингиз, бунинг учун Сиздан миннатдормиз.

1991 йилги республика рўзномаларига обуна бўлишда «Совет Ўзбекистони» партия нашрлари орасида биринчи бўлди. Обуна эса давом этади.

Яна кимки рўзномамизга ёзилолмаган бўлса, қулайлик яратиш мақсадида обуна варақчасини эълон қилмоқдамиз. ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ: обуна муддати ҳар ойнинг 10 числосигача. Шу муддатда ёзилган муштарийлар рўзномани кейинги ойдан олишлари мумкин. Масалан, 10 февралгача обуна бўлганлар март ойидан бошлаб рўзномани оладилар.

(Иккинчи бетга қаралсин).

Оқ йўл, «Достық туы»!

Ўзбекистон — кўпмиллатли республика. Шулардан бири — қондош, жондош қозоқ халқи бўлиб, улар неча асрлардан бери ўзбеклар билан ёнма-ён, қуда-қудағай бўлиб, аҳилликда яшаб келмоқдалар. Республиканинг иқтисодиётини, фани, маданиятини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшишяпти. Ўзбекистондаги бошқа миллат ва элатлар каби қозоқларнинг тили, урф-одати, анъаналари, тарихи, маданияти авайлаб-асралиши, янада такомиллашиши учун барча чора-тадбирлар кўрилмоқда. Бу йўлдаги хайрли тадбирлардан яна бири — «Достық туы» («Дўстлик байроғи») рўзномаси чоп этила бошлаганлигидир. У Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши ва республика Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг рўзномаси сифатида дунёга келди.

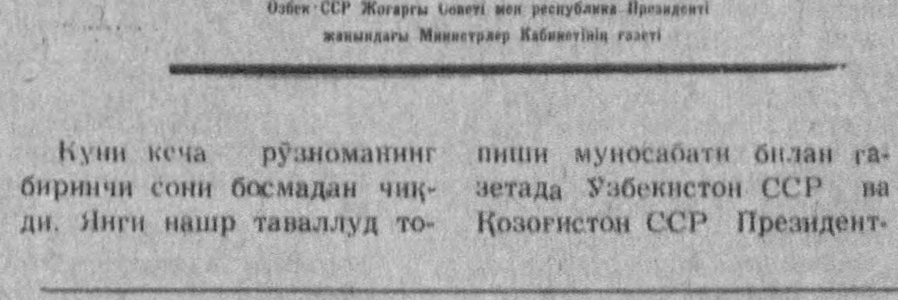

Куни кеча рўзноманинг биринчи сони босмадан чиқди. Янги нашр таваллуд топиши муносабати билан газетада Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССР Президентларининг қутловлари берилган. Шунингдек, биринчи бетдан «Совет Ўзбекистони» рўзномаси таҳририяти жамоасининг табриги ҳам ўрин олган.

Рўзномада ўзбек ва қозоқ халқларининг азалий дўстлигини улуғловчи мақолалар ва суратларга кенг ўрин берилган. Айни пайтда муштарийлар Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантиришга бел боғлаб ишлаган, ўттиз еттинчи йил қатағонининг қурбони, атоқли арбоб, қозоқ халқининг суюкли фарзанди Султон Сегизбоев, Жиззах вилояти Мирзачўл ноҳияси Гагарин шаҳрида самарали меҳнат қилаётган ажойиб кишилар, Тошкентдаги Абай шоҳ кўчасининг бугунги жамоли ҳақидаги материалларни қизиқиб ўқийдилар.

Республикамиздаги кўпдан-кўп рўзнома ва жаридалар сафига яна бир газета қўшилди. Унинг қадами хайрли бўлсин. Оқ йўл, «Достық туы»!

КПСС МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ КОТИБИЯТИНИНГ МАЖЛИСИ

Янги йилдаги биринчи мажлис энг ўткир ва долзарб масалалардан бирини муҳокама қилишдан бошланди. Москвада ҳам, мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдаги қийинчиликлар сезилиб турибди. Бу йил озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмоли ҳажмларини камайтирмаслик учун, келгуси йилларда шу маҳсулотлар ишлаб чиқаришни муттасил кўпайтириш учун нима қилмоқ керак? Бунинг учун қишлоқларда қандай иқтисодий ўзгартишларни амалга ошириш зарур? Озиқ-овқат заҳираларини кўпайтириш учун вужудга келтирилган ишлаб чиқариш имкониятларидан қандай қилиб самаралироқ фойдаланса бўлади?

Мажлис қатнашчилари Ростов вилояти партия ташкилотларининг ишига оид аниқ мисолда мана шу ва бошқа саволларга жавоб топишга ҳаракат қилдилар. КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Қўмита котиби О. С. Шенин ҳозир бўлган кишиларни етилган муаммоларни ҳал этиш йўлларини биргалашиб қидиришга таклиф этиб, КПСС XXVIII съездининг сиёсий йўл-йўриқлари асосида кўп поғонали деҳқончилик иқтисодиётини шакллантиришга кўмаклашиш юзасидан мазкур вилоят партия ташкилотининг фаолияти барча партия ташкилотлари учун шак-шубҳасиз диққатга сазовор эканини айтди.

КПСС Ростов вилоят қўмитасининг биринчи котиби В. Т. Суслиннинг ахбороти тинглангач, мажлисда ҳозир бўлган кишилар бу гапнинг ҳақлигига ишонч ҳосил қилдилар. Вилоят партия қўмиталари бозор муносабатларига ўтиш пайтида деҳқончилик-саноат мажмуининг пухта ва барқарор ишлашига олиб борадиган энг тўғри йўл — кўп поғонали иқтисодиётни ривожлантириш эканига асосланиб иш тутмоқдалар, деб таъкидлади у. Мулкчиликнинг хилма-хил шаклларига ва хўжалик юритиш усулларига ўтмай туриб, уларнинг ривожланиши учун тенг имкониятларни яратмай туриб, ҳозир озиқ-овқат бозоридаги вазиятни ўзгартириб бўлмайди. Вилоят партия қўмиталарининг куч-ғайрати деҳқончилик сиёсатининг айни мана шу устун йўналишига қаратилган. Бу қўмиталарнинг кўплари ҳозирги мураккаб вазиятда қишлоқларда хўжалик юритишнинг турли шаклларини ривожлантиришнинг аниқ-равшан вазифаларини ҳал этиш, қайта қуриш ташаббусини қўлда маҳкам сақлаб қолиш имконини берадиган сиёсий иш усулларини топа олдилар.

В. Т. Суслиннинг нутқида кўпгина қишлоқ партия ташкилотлари деҳқоннинг ўз меҳнати пировард натижаларидан манфаатдор бўлган ер эгаси сифатида қарор топишига имкон берадиган шароитни яратишда бевосита қатнашаётганликларидан далолат берувчи бир талай аниқ-равшан мисоллар айтиб ўтилди. Бу гап хўжалик ичидаги ижара муносабатларини ривожлантиришга ҳам, ширкат ташкилотларига ҳам, шахсий ёрдамчи хўжаликларга ҳам тааллуқлидир.

Мана шу чора-тадбирларнинг нафи борми? Бор ва бўлганда ҳам оз эмас. 1986-1990 йилларда қишлоқ хўжалигининг йилига ўрта ҳисобда етиштирилган ялпи маҳсулоти ўн биринчи беш йилликка нисбатан 14,5 фоиз кўпайди. Дон сотиш 59 фоиз, кунгабоқар сотиш 39 фоиз, чорва ва парранда сотиш 24 фоиз, сут сотиш 13 фоиз ошди. Бултур ишлаб чиқаришнинг рентабеллик даражаси 38 фоизни ташкил этди.

КПСС Марказий Қўмитаси Деҳқончилик сиёсати бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Ю. И. Мордвинцев шу масалани ўрганувчи комиссияга бошчилик қилган эди. У ўзининг қўшимча маърузасида ишонарли маълумотларни келтириб, Ростов вилоятида хўжалик юритишнинг хилма-хил шаклларидан самарали фойдаланиш иши анчагина кучайтирилганини таъкидлаб ўтди. Вилоят, шаҳар, район партия қўмиталари ўзларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларини, аввало коммунистларни, барча қишлоқ меҳнатчиларини хўжалик юритишнинг янги усулларига ва кўп поғоналикка ўтиш — озиқ-овқат мўл-кўлчилигига эришишнинг энг ҳақиқий йўли эканига ишонтиришга қаратмоқдалар. Область партия қўмитаси мафкуравий иш соҳасидаги фаолларнинг, илмий-тадқиқот муассасалари вакилларининг, амалиётчи ходимларнинг кадрлар ўқувини ташкил этишга, тавсияномалар ва норматив ҳужжатлар ишлаб чиқишга рағбатлантиришга муваффақ бўлганлиги муҳимдир. Вилоятда хўжалик юритишнинг янги шаклларига ўтиш билан шуғулланувчи хўжалик ҳисоби асосидаги жорий этувчилик марказининг ва ноҳияларда шу марказ бўлимларининг барпо қилинганлиги диққатга сазовордир. Бу марказ белгиланган режани рўёбга чиқариш билан амалий равишда шуғулланмоқда.

КПСС аъзоси, ССЖИ Вазирлар Кенгаши Давлат озиқ-овқат ва харид комиссияси раисининг биринчи ўринбосари В. И. Черноиванов кўп поғонали иқтисодиётни қарор топтирганликлари ва хўжалик юритишнинг янги шаклларини дадил ўзлаштирганликлари учун Ростов вилояти раҳбарларининг хизматини муносиб баҳолаш билан бирга уларни Иттифоқ фондига деҳқончилик маҳсулотларини етарли равишда етказиб бермаётганликлари учун танқид қилди. Ростовда деҳқончилик — саноат ишлаб чиқаришидаги иқтисодий ислоҳотни қатъият билан амалга ошириш тажрибасини ўрганишга бағишланган семинар ўтказиш таклиф қилинди.

Шу масалани муҳокама қилишда қатнашган КПСС Марказий Қўмитасининг котиби Е. С. Строев ҳам ростовликларнинг деҳқончилик-саноат ишлаб чиқаришини юқори поғонада ривожлантириш учун зарур ташкилий ва иқтисодий шарт-шароитни яратиш борасидаги куч-ғайратини юқори баҳолади. Аммо у бир қанча камчилик ва нуқсонларни ҳам очиб ташлади. Марказий Қўмита котибининг фикрича, Ростов области қўмитаси қишлоқни ижтимоий жиҳатдан қайта қуриш муаммоларига устун равишда ёндашишга эриша олгани йўқ. Кейинги вақтда вилоятда йилига ўрта ҳисобда ноишлаб чиқариш қурилиш ҳажми ўн биринчи беш йиллик даражасига нисбатан 17 фоиз камайган, уй-жой бинолари 20 фоиз, йўллар 15 фоиз кам қурилган. Партия қўмиталари одамларнинг турмушини қулайлаштириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал этишга амалий тарзда таъсир ўтказган тақдирдагина иқтисодий ислоҳотларда юксак натижага эришиш мумкин, деб таъкидлади нотиқ.

Кўп поғонали иқтисодиётни қарор топтириш муаммосига алоҳида эътибор берилиши зарур, деди, КПСС Марказий Қўмитасининг котиби Б. В. Гидаспов. Хўш, фермернинг ўзи ким? У — ҳам агроном, ҳам зоотехник. Бундан ташқари унга тегишли технология кўмакчи соҳалари хизмат қилиши керак. Уни уруғлик фонди, химиявий хизмат билан, бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотларининг ёрдами билан таъминлаш назарда тутилади. Буларнинг ҳаммасини пухта ўйлаш лозим.

Бу масалани муҳокама қилишда КПСС Марказий Қўмитасининг котиблари В. М. Фалин, Г. В. Семёнова, КПСС Марказий Қўмитаси Котибиятининг аъзолари И. И. Мельников ва А. И. Тепленичев ҳам қатнашдилар.

О. С. Шенин муҳокамани якунлар экан, Ростов вилояти партия ташкилотларининг кўп поғонали деҳқончилик иқтисодиётини шакллантиришга кўмаклашиш соҳасида қилган ишига ижобий назар билан қарашни таклиф этади. Айтилган таклифларни ҳисобга олиб, партия қўмиталарига жамоа хўжаликларида ширкатнинг илк табиатини тиклашга, оилавий, деҳқончилик ва шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга сиёсий таъсир усуллари билан кўмаклашиш тавсия қилинди. Қишлоқларни қайта қуриш, деҳқонлар меҳнати ва турмуши шароитларини яхшилаш, деҳқончилик маҳсулотини қайта ишлайдиган базани ривожлантириш вазифаларининг устунлиги таъкидлаб ўтилди.

Марказий Қўмита Котибиятининг мажлисида КПСС-нинг саккизта янги усулий норматив ҳужжатлари лойиҳалари кўриб чиқилди. Улар орасида бешта йўриқнома ва учта низом бор. Бу ҳужжатлар КПСС Марказий Қўмитаси 1990 йил октябрь Пленумининг қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган. Котибият мажлисда айтилган мулоҳазаларни ва шундан кейин таҳририй жиҳатдан пишиқтириш лозимлигини эътиборга олиб, бу ҳужжатларнинг лойиҳаларини КПСС Марказий Қўмитаси ва Марказий назорат комиссияси аъзоларига, шунингдек, маҳаллий партия қўмиталарига юборишга қарор қилинди. Келгусида мазкур йўриқнома ва низомлар КПСС Марказий Қўмитаси билан Марказий назорат комиссиясининг бўлажак бирлашган Пленуми муҳокамасига ҳавола этилиши назарда тутилади.

Марказий Қўмита Котибияти КПСС Марказий Қўмитаси 1990 йил декабрь Пленумининг қарорларини бажаришга оид ташкилий-сиёсий тадбирлар режасини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган масалани кўриб чиқди, шунингдек Котибиятнинг 1991 йил биринчи чорагидаги иш режасини тасдиқлади.

Кадрлар масаласи кўриб чиқилди. Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг илгари халқ депутатлари Кустанай вилоят кенгаши ижроқўмининг раиси лавозимида ишлаган К. У. Укинни Тўрғай вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби этиб тасдиқлаш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

КПСС Марказий Қўмитасининг матбуот маркази.

• Инсон ва тиббиёт

ЛАҲЗАЛАР ОРТИДАГИ ҲАЁТ

РЕПОРТАЖ

Оилада фарзанд туғилди. Ота-онанинг қувончи оламга сиғмайди. Кўпдан кутган армонлари ушалганидан кўнгиллари шодликка тўлган, ёр-дўстлар қутловидан қалблари энтиккан. Афсуским, севинчлар узоққа чўзилмади, унинг ўрнини хавотир-ташвиш эгаллади. Шифокорлар бир ойлик гўдакнинг мурғак буйрагида тош борлигини аниқлашди. У болага азоб бера бошлаган эди.

Ота-онанинг ҳам, шифокорларнинг ҳам юрагини бир дард тиғларди. Қандай қилиб, она сутидан бошқа нарсани тотмаган, ҳали дунё нелигини англамаган гўдак вужудида тош бўлиши мумкин? Уни даволашнинг, оғриқ олдини олишнинг чораси борми?

Урганч шаҳридаги вилоят касалхонаси урология бўлими мудири, тиббиёт фанлари номзоди Отахон Нурмедов қатъий қарорга келди. Гўдакни операция қилиш зарур. Бу вазифани шифокорлар муваффақиятли бажаришди. Лекин масала шу билан тўла ҳал этилмаганини англашарди. Чунки, ушбу далилнинг ўзи бир дардли ниҳолга қиёс этилса, унинг касаллик илдизлари чуқур эди. Чақалоқ буйрагида тош билан туғилиши вилоятда экологик аҳволнинг нечоғлик фожеали касб этганлигининг яна бир оғир далили, юракларни ўтмас тиғда тиғлагандай азобли бир бонг эди.

Дарҳақиқат, Хоразмда табиий аҳвол кун сайин оғирлашиб боряпти. Айниқса, ичимлик сувнинг ўта шўрлиги, заҳарли дориларга тўйинганлиги одамлар соғлигига салбий таъсир кўрсатяпти. Оқибатда улар буйрагида ва бошқа аъзоларида тош пайдо бўлиш ҳоллари тобора кўпайиб боряпти. Шифохоналар одамлар билан тирбанд. Операциядан кейин уларнинг ҳар бири икки-уч ойлаб ишга чиқмай даволанишларига тўғри келади. Ана шу пайтда жисман ва руҳан тортиладиган азоблар-чи? Қанча вақт кетади, қанча маблағ сарфланади. Табиийки, бундан одамлар ҳам, давлат ҳам катта зиён кўради.

Ўз навбатида шундай савол туғилади. Беморларни бошқа йўллар орқали, яъни танига тиғ текказмасдан шифолашнинг усуллари йўқми? Бор эди. Жаҳондаги ривожланган мамлакатлар аллақачон ана шундай усулдан фойдаланиб келишади. Ленинграддаги 1-тиббиёт олийгоҳида профессор В. Ткачук икки йилдирки, беморларни операциясиз, улар буйрагидаги ва пешоб йўлларидаги тошларни махсус ускуналар воситасида қисқа тўлқинларни юбориш орқали парчалаш ҳамда эритиб юбориш йўли билан даволаб келяпти. Профессор Отахоннинг устози бўлади. У устозининг даволаш усулига ҳаваси келар, ҳар борганда қандай ишлаш сирларини қизиқиб ўрганарди. Қани энди, Урганчдаги ўз бўлимида шундай ускуналарга эга бўлса? Ткачукнинг айтишича, мамлакатимизнинг уч тиббиёт муассасасида шундай ускуналар мавжуд экан. Улар хорижда чиқарилади. Бунга эга бўлиш учун валюта зарур. Оз эмас, кўп эмас — қарийб бир миллион доллар! Ўз кунини уч-ма-уч ўтказаётган вилоят шифохонасида шунча валюта қаёқдан бўлсин? Отахонга ўша кезлари бу ҳақда фикр юритишнинг ўзи эриш туюларди.

Ҳаётнинг йўриғи қизиқ. Шоир айтганидай, қишда ҳам кўклам яратса бўларкан. Масала кутилмаган ҳолда бўлди. Ўтган йил бошида Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашига номзодлар кўрсатилаётган, улар билан жойларда учрашувлар ўтказилаётган кезлар эди. Ана шундай учрашувлардан бири Урганч шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби, шаҳар Кенгашининг раиси Комил Саидов билан бўлиб ўтди. Унда Отахон ўзини ўйлантириб юрган таклифни билдирди. Бу таклиф Саидовни қизиқтириб қолди. Сайлов муваффақиятли ўтиб, у депутат бўлди. Комил Саидович шифокорнинг таклифи юзасидан кўп раҳбарлар, шу жумладан Хоразм вилояти ижроия комитетининг раиси А. Искандаров, вилоят партия қўмитаси биринчи котиби Р. Худойбергановалар билан маслаҳатлашди. Вилоят пахтани қайта ишлаш тресті ўзларидаги мавжуд валютадан ёрдам беришга рози бўлди.

А. Искандаров, К. Саидов, О. Нурмедов ва трест вакиллари Ленинградга йўл олишди. Профессор В. Ткачук уларни кутиб олиб, Франциянинг «САПЕКС» фирмаси вакиллари билан таништирди. Шартнома имзоланди. Натижада қиммати тўққиз юз минг доллар турадиган «СОНОЛИТ—300» комплекси тез орада Урганчга келадиган бўлди. Фирма вакиллари муваффақиятли шартнома учун иккита «Клинитрон» каравотларни бепул ҳадя қилди. Уларнинг умумий нархи 50 минг доллар туради.

Шогирд профессордан, депутатлар эса халққа наф келтирадиган ишни рўёбга чиқаришганидан мамнун эдилар. Ҳа, бундан энди элнинг дарди камаяди, азоблари пасаяди. Мисол учун бир далил. Ленинградлик шифокорлар юқоридаги хорижий ускуна билан икки йил мобайнида икки мингдан ортиқ бемордаги буйрак тошини операциясиз парчалаб туширдилар. Шу туфайли ўрта ҳисобда 140 минг иш куни тежалди. Ўз навбатида халқ хўжалигига юз минглаб сўм фойда келтирилди. Бунинг устига шифохона ажратиладиган катта маблағ ҳам тежаб қолинди.

Бу рақамлар янада юқори бўлиши мумкин эди. Лекин Ленинград шароитида бунга эҳтиёж йўқ. Сабаби, хасталар кам. Жумҳуриятимиздан бориб у ерда даволанишга ҳар кимнинг ҳам шароити кўтаравермайди, қурби ҳам етавермайди.

Ўтган йилнинг сентябрь ойида хорижнинг ноёб тиббий ускуналари Урганчга етиб келди. Улар қуйидагилардан иборат эди. Ташхис қўювчи ускуналар. У қисқа товушлар ёрдамида ишлайди. Кўчма электрон ренон қурилма. У беморнинг ҳолатини хотирасида сақлаш, ички аъзолари суратини кўз очиб юмгунчалик дақиқада ишлаб бериш «қобилияти»га эга. Тўрт хил эндрология асбоблари ва лазер ёрдамида ички аъзолардаги тошни майдаловчи ускуна. Профессор В. Ткачук ўз шогирдлари билан Ленинграддан келиб, уларни ўрнатишга ёрдам берди, дастлабки операцияларни ўтказди.

— Бу ускуналарнинг ишлаш жараёни оддий, ўз навбатида мураккаб ҳам, — дейди О. Нурмедов улар билан мени таништирар экан. — Мураккаблиги шундаки, шифокорнинг билими чуқур бўлмаса қийналади. Демоқчиманки, у замонавий тиббий компьютер сирларини эгаллаган бўлиши керак. Ўзингиздан қолар гап йўқ. Бу соҳа нафақат оддий шифокорлар, ҳаттоки казо-казо арбобларимиз учун ҳам очилмаган қўриқдай бир гап. Шу боис бўлимимиз шифокорларини Ленинградда қайта тайёргарликдан ўтказяпмиз. Дастлабкилари яқинда шундай тайёргарликдан ўтиб келишиб, ишни бошлаб юборишди.

— Истасангиз, келинг, сизни бир текшириб кўрайлик, — дея у мени таклиф қилди.

Ускуналар электр қувватидан нурланди. Вужудим узра катта шарикли ручкага ўхшаш асбобни худди «ёзаётгандай» тарзда юргиза бошлади. Экранда буйрагим жонланди. Бир тугмани босиши билан асбобдан рангли расм ҳам тайёр бўлиб чиқди.

Отахон Маҳмудович расмни синчиклаб кузатгач, фикрини айтди.

— Янглишмасам, Хоразмга келганингизга ҳали икки йил бўлгани йўқ. Қарангки, вилоятимиздаги дард сизга ҳам юқибди. Буйрагингизда туз зарралари йиғила бошлабди.

У мўъжаз ойнаижаҳон машинкасида исмимни ва бугунги кунни ёзиб қўйди.

— Электрон ҳисоблаш машинаси миясида сиз ҳақингиздаги маълумотлар қолди. Истаган пайтда у ўз хотирасида тиклай олади, ўша лаҳзада суратингизни чиқариб беради, қандай даволашни ҳам айтади.

Эскичасига ушбу жараённи бажариш қандай кечарди. Албатта, тонгда нонушта қилмасдан келиш, рентген ускунасидан ўтиш лозим бўларди. Турган гапки, касалхонанинг ҳар бир бўлимида бундай ускуна йўқ. У фақат бир жойда. Шу боис унга тушиш, суратни олиш учун анча вақт йўқотилади. Кейин шифокор қабулида бўлиш, суҳбатлашиш зарур. Хуллас, юқоридаги уч минутлик жараён учун уч-тўрт кунлик вақт кетади. Янги ускуна нафақат буйракдаги, ҳатто ички аъзоларда йиғилган тошларни ва бошқа жараёнларни ҳам аниқлаб беради.

Ҳа, хоразмлик шифокорлар ноёб тиббий ускуналарга эга бўлишди. О. Нурмедов ўз ҳамкасблари ва шогирдлари билан кўп кишиларни оғир дарддан фориғ эта бошлади. Шу ўринда уларнинг нафақат Хоразм вилоятида, балки, Орол минтақасида яшаётган барча кишиларга хизмат қилишга бел боғлаганини таъкидлаш жоиз. Шу кунларда Қорақалпоғистон, Бухоро, Туркманистоннинг Тошҳовуз вилоятларидан ҳам беморлар бу ерга муолажа истаб келишяпти. Шу нуқтаи назардан қараганда, бир бўлим шунча катта ҳудуддаги аҳолининг эҳтиёжини қопламаслиги турган гап. Яъни бўлимни кенгайтириб, урология маркази ташкил этилса айни муддао бўларди. Бунинг учун имконият ва шарт-шароит етарли.

Хоразм вилояти шифохонасида тиббий техниканинг энг янги усулларини жорий этишни диққат марказида тутиб келишяпти. Французлар тортиқ этган қаттиқ куйган беморларни ётқизгичлар ишга тушиши билан кишиларни ўлимдан халос эта бошлади.

— Гурландан етмиш фоиз вужуди куйган ёш йигитни келтиришди, — дейди бўлим мудири Омон Машарипов. — Янги каравотга ётқиздик. Унда бемор ўзини худди муаллақ ҳаво устида ётгандай ҳис қилади. Соғайтирувчи шифобахш тўлқин уни ўраб туради. Беморга исталган тиббий хизматни кўрсатиш учун имконият мавжуд. Агар шу ускуна бўлмаганда, бу йигитнинг ҳаётини сақлаб қолиш амри маҳол эди.

Бўлимда Ўрта Осиёда биринчи бўлиб аэротерапик ускуна — «АТУ-1» ни қўлланиш бошланган эди. Ҳозир унинг такомиллаштирилган учинчи авлодидан ҳам фойдаланишяпти. Натижада ҳар йили 700 га яқин беморга самарали муолажа кўрсатиляпти. Унинг яхши жиҳати шундаки, бемор учун зарур ҳароратни таъминлайди, муолажа вақтини икки-уч маротаба қисқартириб, асоратли из қолишининг олдини олади.

Хирургия бўлими қошида жумҳурият лазер хирургияси марказининг филиали фаолият кўрсатяпти. Унга тиббиёт фанлари номзоди, қўли енгил жарроҳ Бахтиёр Бобожонов раҳбарлик қиляпти. Қайд этиш керакки, бўлимда фан-техниканинг илғор ютуқларидан фойдаланган ҳолда тиббий хизмат кўрсатишга интилиш катта. Бу ерда жумҳуриятимизда илк бор қўлланилаётган лазер техникаси кўп. Айниқса, ички аъзоларни лазер тиғлар ёрдамида операция қилишдаги муваффақиятлар таҳсинга сазовор. Масалан, «Ромашка» номли лазер тиғини олайлик. У билан мураккаб операциялар ўтказилади. Бунда бемор қон йўқотмайди. Ваҳолонки, вилоятдаги аёлларнинг кўпчилиги камқонли. Мабодо улар янги асбобсиз операция қилинган тақдирда озгина қон йўқотишлари ҳам оғир оқибатга олиб келиши мумкин. Янги лазер тиғи бунинг олдини олади.

— Янги тиббий техникаларни жорий этиш соҳасида бошқа бўлимларда ҳам бирмунча ишлар амалга ошириляпти, — дейди шифохона бош врачи, тиббиёт фанлари номзоди О. Юсупов. — Табиийки, ҳаммаси ўзимизнинг ташаббусимиз, изланишларимиз билан. Энг муҳими бу туфайли кишилар ҳаёти сақлаб қолиняпти, соғайиш муддатлари қисқаряпти. Шу боис бу масалага бундан кейин ҳам асосий эътиборни қаратаверамиз. Бусиз олдинга силжиш йўқ. Лекин шифохонамизнинг торлиги, маблағ етишмаслиги ишнинг белига тепиб турибди. Келгуси беш йилликда 1200 ўринли замонавий шифохона қурилиши режалаштириляпти. Бу ишнинг амалга оширилиши кўп муаммоларимизни ижобий ҳал этиши керак.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Фанимиз заҳматкашлари

УМР ДОВОНЛАРИ

«Умрим узоқ бўлар, сезиб турар кўнгил.
Самарали бўлар шубҳасиз».
— деган эди шоир. Эҳтимолки, бу Қурбон Латипович Бобоевнинг ҳам кўнглидаги гапдир. Унинг ҳам умр хазинаси сербаракадир. Довонлар кетида довонлар бор, дейилганидек, бу машҳур геологимиз ҳам ҳамиша янги-янги уфқларни кўзлаб меҳнат қилаверди.

Зукко тадқиқотчи Александр Уклонский ва Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаев сингари алломалар билан ҳамнафас бўлди. У ўттизинчи йилларнинг ўрталарида академик Ферсманга шогирд тушиб, Ўрта Осиёнинг тоғу тошларини, саҳрою қирларини кезиб чиққан. Геологларнинг отахони ёш ўзбек йигитидаги қунт-ихлос ва ғайрат-шижоатни пайқаб олиб, унга оқ йўл тилаб, ўзининг геологик болғасини ҳадя қилган экан.

Энди умр довонлари ҳақидаги гапимизга яна қайтадиган бўлсак, олимнинг Ўрта Осиё гранит пегматитлари тўғрисидаги биринчи монографияси устози Ферсманнинг «Пегматитлар» асарининг узвий давомидек туюлади. Бунда халфа устанинг йўлидан бориб ва ўзи ҳам геологиянинг янги саҳифаларини очиб, кон қидиришнинг илмий негизларини мустаҳкамлади.

Қурбон Латипович илмий асарларининг негизи, пойдевори ҳамиша пишиқ, у геологик жараёнлар ва ҳодисаларнинг асл илдизларига теран назар ташлайди. Тадқиқотларнинг илмий мавзуси ўзгариши мумкин, лекин олимнинг ана шу илмий принципи собит қолаверади.

Тадқиқотларининг илмий негизи тош-метиндек бўлгани учун ҳам иш серфайз, самарали бўлди. Эллигинчи йилларнинг охирига келиб Қ. Бобоев ўзининг ҳамкасблари ва шогирдлари билан биргаликда Ўрта Осиё фойдали қазилмаларининг харитасини тузди ва бу асар нашр этилди.

Вақт беомон, у ҳар бир асарни «элак-элак» қилади, давр синовидан ўтказади. Мана орадан 30 йил ўтганидан кейин шунга ишончимиз комил бўлиб турибдики, бу харита катта илмий ва амалий аҳамиятга молик бўлди. Фойдали қазилмаларнинг умумий ва хусусий генетик таърифлашга бағишланган иши ҳақида ҳам худди ана шу мулоҳазани айтиш мумкин.

Биз сўнгги пайтларда Ўзбекистон олтини ҳақида, унинг элга нафи тегаётгани ёки тегмаётгани ҳақида кўп гапиряпмиз. Қурбон Латипович Ўрта Осиёдаги олтин конларининг металогенияси ҳақида жон куйдириб ишлаётган ҳамда Тяньшань ва Помир олтин конларига оид илмий далилларни умумлаштирган йирик тадқиқотчиларимиздандир. Қурбон Латипович ва ҳамкасбларининг асарлари туфайли Тяньшань ва Помир тоғларида Қурама, Туркистон, Ҳисор, Қирғиз, Қоратов сингари истиқболли геология-структура минтақалари аниқланди. Шу хулоса туфайли бир қанча олтин конлари очилгани ва ишга туширилганининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Шогирдлар камоли устозга қанот бахш этади. Қурбон Латипович билан бирга ишлаган, унинг маслаҳати ва йўл-йўриқларидан баҳра олган кўпгина тадқиқотчилар эндиликда таниқли олим бўлиб етишдилар. Улар орасида катта илмий йўналишларга бош бўлган, она юртимиз геология фанини ривожлантиришга катта ҳисса қўшган кишилар бор.

Тадқиқотчи олим «қилни қирқ ёриб» ишлаши, малакасини муттасил ошириб бораверишни керак. Қурбон Латипович илмдаги ноҳолисликни, ғаразгўйликни сира-сира ёқтирган эмас. У ана шундай фазилатларни шогирдларига ҳам сингдиришга ҳаракат қилиб келмоқда. Таниқли геологнинг яна бир бетимсол маслаги шуки, у илм-фан ҳамиша амалиётнинг талабларига жавоб бериши, у билан ҳамқадам бўлиши керак, деб таъкидлайди, ўзи бу борада ибрат бўлади. Қ. Бобоев вольфрам, олтин ва бошқа қазилма бойликлар негизида жумҳуриятимизнинг кон-маъдан саноатини бунёд этишда бевосита иштирок этди.

Қурбон Латиповичнинг умр довонлари ҳақида гапирганимизда албатта унинг зўр ташкилотчилик қобилиятини тилга олиб ўтишимиз керак. У ўн йил Ўзбекистон Фанлар академияси геология институтига раҳбарлик қилди, кейинчалик эса Ўрта Осиё геология ва минерал хом ашё институтини ташкил этди ва бу илмий даргоҳга етакчилик қилди. Эндиликда бу институт регионимиздаги геология фанининг йирик, кенг тармоқли марказига айланди.

Геология-минерология фанлари доктори, Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган фан арбоби Қурбон Латипович Бобоев оқсоқол олимларимиздандир. У саксон баҳорни кўрди.

Муҳтарам устоз, бундан буёнги кўклам кезларида ҳам биз сиз билан ҳамқадам бўлиб, баҳор насимидан баҳраманд бўлаверайлик, сизга эл-юрт хазинасини кўпайтириш борасидаги меҳнатингизга бундан буён ҳам барака тилаймиз.

А. СУЛТОНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг академиги,
Ҳ. АКБАРОВ,
шу академиянинг мухбир-аъзоси.

КОРХОНА ИШГА ТУШДИ

● Боғот район марказида ишга туширилган тикувчилик фабрикаси дастлабки маҳсулотни ишлаб чиқарди. Булар — эркаклар учун шимлар, болалар кўйлаклари, калта шимлари... Бу фабрика Хоразм тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг филиалидир.

Янги корхона жамоаси йилига 15 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаради.

(ЎзТАГ мухбири).

«Совет Ўзбекистони»
рўзномасининг
обуна баҳоси:
ўн ойга—
14 сўм 05 тийин,
ярим йилга—
8 сўм 70 тийин,
бир ойга—
1 сўм 45 тийин.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели албатта бўлиши керак.
Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Рўзнома ва ойномаларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби; исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ—Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

Биринчи бетга қаралсин.

Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги олдидан

«ОДОБ ҚОМУСИ»

Алишер Навоийнинг назмий мероси ғоят бой. Унинг лирикаси чуқур ва атрофлича ўрганилган. Улуғ шоирга ҳақли равишда нисбат бериладиган «Ўзбек шеъриятининг қуёши», «Классик адабиёт чўққиси», «Жаҳон адабиётининг буюк сиймоси» каби сифатларда ҳам асосан унинг ғазалиёти назарда тутилади.

«Хамса» — шоир адабий меросининг иккинчи палласи. ЎзССЖ Фанлар академияси Тил ва адабиёт институти томонидан 1958 йили нашр этилган ва ҳозиргача мукаммал ҳисобланувчи «Ҳамса» 25615 байтни ўз ичига олади. «Ҳамса» тадқиқига сазовор ишлар бўлишига қарамай, унинг ўрганилиши даражаси ва кўламини «Ҳазойин ул маоний» билан баравар қўйиб бўлмайди. Ҳолбуки, «Хамса»да шоирнинг дунёқараши, билими, ҳаёт, воқеа-ҳодисаларга муносабати, бир сўз билан айтганда, бутун қиёфаси бор бўйича гавдаланган.

Шарқ мутафаккирлари ва ижодкорлари учун хос бўлган қомусийлик Алишер Навоий шахсида ҳам мумтоз ҳолда шаклланган. Ана шу қомусийлик «Хамса»да тўла-тўкис ўз аксини топган. Шу нуқтаи назардан Алишер Навоий «Хамса»си битмас-туганмас бадиий хазина. «Хамса» тафаккур ўзанига озиқ бериб, унинг тўлиб оқишида сарчашма бўлиб қолаверади.

Ўзбекистон ССЖ Халқ таълими вазирлиги, жумҳурият ўқув-методика маркази филология фанлари номзодлари Ўтамурод Нурмуҳамедов, Поён Равшанов ва педагогика фанлари номзоди Ражабали Маллаевларнинг ўрта мактабларда ўзбек адабиёти бўйича факультатив машғулотлар учун ўқув-методик қўлланмасини нашр этди. Унда «Хамса»нинг инсонга хос бўлган жами яхши ва ёмон хислатлари — одамийнома қаламга олинган. Рисолада «Хамса»да ўз ифодасини топган ва бир бутун ҳолда олинганда Алишер Навоийнинг одоб ва ахлоқ ҳақидаги қарашларини ташкил этувчи масалаларга алоҳида тўхталиб ўтилган.

Жумҳурият Халқ таълими вазирлигидан хабар беришларича, учинчи чоракнинг дастлабки дарслари ҳам улкан санъаткор Алишер Навоийнинг ижодига бағишланди. Рисола ҳар бир ўқитувчи учун муҳим қўлланмадир.

П. МИРЗАЕВ.

ЭЪТИРОФ

ЧЎПОНЗОДА НАВОИЙ ҲАҚИДА

Жаҳон тараққийпарвар аҳли Шарқнинг улуғ шоири Алишер Навоийнинг 550 йиллигини нишонлашга тайёрланмоқда. Дунёдаги кўпгина тилларга асарлари таржима қилинган Алишер Навоийнинг ижодини ўрганишда қримтатар халқининг атоқли арбоблари Исмоил Гаспринский ва Бекир Чўпонзоданинг ҳам хизматлари бор.

Қримтатар китобхонлари улуғ ўзбек шоирининг асарлари билан ўтган асрдаёқ таниша бошладилар. Россиядаги бутун туркий тилларга тушунарли бир газета ташкил қилиш ҳаракатида юрган Исмоил Гаспринский Навоийнинг баъзи асарларини қримтатар тилига ағдарди. Хусусан, 1882 йили Боғчасаройда И. Гаспринский таржимасида чоп қилинган «Муҳокаматуллуғатайн» асари омма ўртасида машҳур бўлганини Ленинград университетида муаллим бўлиб ишлаган таниқли қримтатар шарқшуноси Зейтулла Аксаков «Совет адабиёти» журналининг 1941 йили феврль сонида босилган мақоласида alоҳида таъкидлайди. Таниқли навоийшунос олим, профессор Натан Маллаев ўзининг «Асрлар эътирофи ва эъзози» китобида И. Гаспринский «Муҳокаматул-луғатайн»ни қримтатар тилига анча муваффақиятли таржима қилганини айтади.

Исмоил Гаспринский 1885 йили Боғчасаройда чоп қилинган «Туркистон уламоси» деган рисоласида Ўрта Осиёнинг атоқли алломалари Ибн Сино, Беруний, Форобий билан бир қаторда Алишер Навоийнинг фаолиятига ҳам тўхталиб, уни Шарқнинг машҳур намояндаларидан дейди. Навоий ижодининг туркий халқлар маданиятларининг ривожланишига ижобий таъсирига юксак баҳо беради.

И. Гаспринскийдан кейин машҳур қримтатар олими ва шоири Бекир Чўпонзода Алишер Навоий ижоди билан шуғулланади. Бекир Чўпонзода Истамбулда ўқиган, Озарбайжонда ишлаган, кўп марталаб Ўзбекистонга келган йиллари Алишер Навоий ижодини ўрганишга салмоқли ҳисса қўшди. Туркий халқлар ўртасида мавқеи баланд, бой маданият соҳиби бўлмиш ўзбек халқининг ҳаёти машҳур олим диққатини Истамбулда ўқиган (1907-1914 йиллар)даёқ жалб қилган эди.

Бекир Чўпонзода 1912 йили Истамбулда атоқли адиб Абдурауф Фитрат билан танишади. Фитрат унинг ёрдамида Исмоил Гаспринскийнинг «Дорулроҳат мусулмонлари» романини қримтатар тилидан форсийга ағдаради. Улар ўртасида бу дўстлик то 1938 йилгача,яъни қатағон йиллари фожиали қурбон бўлгунларига қадар давом этади. Фитрат Чўпонзодани машҳур туркшунос профессор сифатида эъзозласа, Чўпонзода Фитратни биринчи ўзбек профессори, деб ҳурмат қиларди. Улар шарқ адабиётининг улуғ даҳоси Навоий ижодини тарғиб қилишда жонбозлик кўрсатдиларки, буни миннатдор авлодлар ҳеч қачон унутмайдилар.

Улуғ шоир ва мутафаккир Алишер Навоий ўз асарларининг баъзиларини эски туркий адабиётда «чиғатой тили» деб номланган эски ўзбек тилида ёзди. Таниқли туркшунослар «чиғатой тили» деганда ислом маданиятининг таъсири билан шаклланган ва ривожланган шарқий турк адабий тилини кўзда тутадилар. Ўрта Осиё турк адабий тилининг ривожланиши тўрт даврга бўлинади. XV асрдан XX асргача давом этган учинчи даврда Алишер Навоий етакчилигида таниқли адабиёт намояндалари ижод қилдилар.

Бу Ўрта Осиё турк адабиётининг энг муҳим давридир. Бу даврда Ўрта Осиё туркий тили адабий тил сифатида шаклланди ва ривожланди. Алишер Навоий асарлари таъсирида чиғатой тилини ва Ўрта Осиёда, Кавказда, Эронда, Туркияда, Ҳиндистонда бу тилда ёзилган адабиётни ўрганишга қизиқиш кучайди.

Навоийнинг вафотидан сўнг баъзи луғатлар, тил ҳақида китоблар чоп қилинди. Улуғ мўғуллар давлатида нашр қилинган Газлуллахон луғати, Туркияда чиққан Абушка, Мирзо махидхоннинг «Санлях» луғати ва унинг «Манбанил луғат» дарслиги, Ризоқуллихоннинг Эронда чоп қилинган «Нухбе» луғати каби илмий асарлар бу соҳадаги дастлабки қадамлар эди. Ўрта Осиё туркий тилини адабиётга олиб кирган, эски ўзбек тили ва адабиётининг асосчиси Навоийнинг фаолияти, унинг ижоди ва тили йигирманчи асрда жиддий ўрганила бошланди.

Навоийнинг ижодий меросини ўрганишга киришган академиклар В. В. Бартольд, А. Н. Самойлович, Е. Э. Бертельс каби машҳур туркшунослар қаторида қримтатар, академик Бекир Чўпонзода алоҳида ўрин тутади.

Маълумки, Бекир Чўпонзода 1924 йили Боку дорилфунуни профессори, шарқ шўъбаси декани бўлиб ишлай бошлаган эди. Олим бу ерда туркшуносликка кириш, туркий тилларнинг қиёсий грамматикаси, ўрхун ва қадимий уйғур ёзма ёдгорликлари, туркотатар диалектологиясидан дарс берарди. Бутун туркий тиллар билан, туркшуносликнинг асосий муаммолари билан шуғулланган Чўпонзода, табиийки, Хатоий, Қошғарий, Фирдавсий, Фузулий, Навоий каби шарқ классикларининг меросига катта эътибор берди.

Йигирманчи йилларда туркшуносликнинг муҳим муаммоларини муҳокама қилиш мақсадида туркшуносларнинг биринчи Бутуниттифоқ қурултойини ўтказиш ҳаракати бошланди. Шу вақтда, яъни 1925-1929 йиллар Навоий туғилганига ҳижрий ҳисобда 500 йил тўлиши муносабати билан юбилей ўтказиш кўзда тутилган эди. Лекин Ўзбекистонда бу юбилей ўтказилмади. Озарбайжонда бу тадбир ўтказилиб, Чўпонзода унда фаол қатнашди. ССЖИ Фанлар академияси 1926 йили Алишер Навоийга бағишланган тўплам чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди. Лекин бу тўплам 1928 йилда Ленинградда чоп қилинди.

Озарбайжон адабиёт жамияти 1926 йили чиқарган илмий асарлар тўпламининг 2-сонини тўлалигича Алишер Навоийга бағишлади. 167 саҳифадан иборат бу тўплам Навоийнинг Туркистонда янги топилган сурати билан туркшуносларнинг биринчи Бутуниттифоқ қурултойига бағишланди. Чўпонзоданинг бу тўпламда «Навоий — тилчи» деган мақоласи чоп этилган бўлиб, унда олим Навоийдан бурун яшаган ва ислом дунёсида турк тилини ҳимоя қилган Маҳмуд Қошғарий, Ошиқ Пошша ва Бергамон Қодирийнинг фаолиятига юксак баҳо бериб, туркий қабилаларда адабий тилнинг ривожланишига тўсиқ бўлган сабабларни кўрсатади. Муаллиф фикрича, бунинг сабаби туркий халқларнинг зодагон вакиллари чет тиллар ва маданиятни ўрганишга мойил эдилар. Шунингдек, туркий тил шаҳарларда кенг тарқалмаган бўлиб, қабилалардаги шароитлар адабий туркий тилларнинг шаклланиши ва ривожланишига халақит берарди.

Бекир Чўпонзода Навоийнинг туркий тиллар ҳақидаги назарий-амалий буюк ҳиссасини таъкидлайди. Тадқиқотчининг фикрича, Навоий ўзининг фаолияти, хусусан, «Муҳокаматуллуғатайн» асари билан туркий тилнинг ғоят бой ва мукаммаллигини исботлайди ҳамда адабиётни форс тилида эмас, туркий тилда ривожлантиришга йўл кўрсатади.

«Озарбайжон» давлат нашриёти 1926 йили қурултойга бағишлаб Алишер Навоийнинг «Вақфия» номи билан икки жилдли насрий асарлар тўпламини чоп қилди. Бу тўпламнинг биринчи жилдида профессорлар Исмоил Икметнинг «Навоий», Бекир Чўпонзоданинг «Навоийнинг тили ва тилчилигига доир» сарлавҳали мақолалари бор.

Бекир Чўпонзода бу мақолада Алишер Навоий ижодига, унинг тилига юксак баҳо беради. Навоий ҳақида улкан тадқиқотлар яратмоқ керак, у бунга муносиб, дейди. Аммо навоийшуносликнинг ўша даврдаги аҳволи, илмий-тадқиқий асарларнинг йўқлиги сабабли бу осон иш эмасди. Чўпонзода шунинг учун ҳам туркшуносларга мурожаат этиб, бу соҳада улар олдида турган вазифаларни кўрсатади. Олим мақолада Ўзбекистонда Алишер Навоий асарлари нашр қилинишига аминлигини таъкидлайди.

«Озарбайжон» давлат нашриёти 1926 йили туркшунослар қурултойига тағин бир тўплам чиқарди. «Ҳусайн Бойқаро ва унинг девони» номида чоп қилинган бу тўплам Алишер Навоийнинг замондоши, Чиғатой шоири, султон Ҳусайн Бойқаронинг шеърларидан иборат эди. Тўпламда профессорлар И. Икмет ва Б. Чўпонзоданинг мақолалари бор.

1928 йили Ленинградда, ССЖИ Фанлар академиясининг нашриётида академик В. В. Бартольд таҳририда «Мир Али Шер» тўплами чиқарилди. Икки бўлимдан иборат бу тўпламда машҳур шарқшунослар А. Н. Самойлович «Ўрта Осиё туркий адабий тилининг тарихига доир», Е. Э. Бертельс «Навоий ва Аттор», А. А. Ромаскевич «Янги чиғатой-форс луғати», В. В. Бартольд «Мир Али Шер ва сиёсий ҳаёт» деган мақолалари билан қатнашган.

Тўпламнинг «Танқид ва библиография» бўлимида академик А. Н. Самойловичнинг «Озарбайжон» адабиёт жамиятида ва давлат нашриётида чоп қилинган, биз юқорида тилга олган тўпламлар тўғрисида тақризлари босилган. Академик бу тўпламларга «Озарбайжон» давлат нашриётининг туркий қабилалар ўртасида чиғатой адабиётининг ёзма ёдгорликларини оммалаштиришдаги олижаноб хизмати мақтовга лойиқ», деб юксак баҳо беради. Навоий асарларини кенг ташвиқ қилиш тўғрисида Чўпонзоданинг фикрларига тақризчи қўшилади.

Шуни айтиш керакки, Б. Чўпонзода умрининг охиригача Навоий ижоди билан шуғулланди. Ўзининг илмий-тадқиқотларида ўзбек тили ва адабиётининг миллий хусусияти, классик меросни ўрганиш муаммоларини кўтарди, бунинг учун Навоий асарларини нашр қилиш фикрини олға сурди, классик шоир ижодининг дунёвий аҳамиятини алоҳида таъкидлади.

Бекир Чўпонзода истеъдодли ўзбек олимлари, Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг академиклари Воҳид Абдуллаев, Воҳид Зоҳидов, мухбир аъзо Олим Шарафиддиновнинг қобилиятларини сезди ва уларга илмий ёрдам кўрсатди. Ўзларининг таниқли навоийшунослар бўлиб етишишларида бу алломалар Бекир Чўпонзоданинг улкан таъсирини шундай эътироф этган эдилар.

Академик Воҳид Абдуллаев:

— Мен бугун эришган ютуқларим ҳақида айтганда, кўпдан-кўп муаллимларим қаторида қримтатар халқининг ифтихори, устозим Бекир Чўпонзодани ҳам эҳтиром билан эслайман.

Самарқанд Давлат дорилфунуни энг оғир даврда, 1927 йили ташкил этилди. Билимдон ўқитувчилар етишмасди. Дастлабки студентлар қаторида мен ҳам бор эдим. Марказий ўқув юртларидан келган кўзга кўринган олимлар сабоқ ўқитарди.

Бир куни аудиториямизга туркий халқларга мансуб, қора соч, қорамағиз бир йигит кирди. У билан келган университет раҳбарларидан бири меҳмонни «Бекир Чўпонзода, Боку университетининг профессори» деб таништирди. Жуда ёш кўринган бу йигитнинг профессор эканига ҳайрон бўлдик.

Бекир Чўпонзода туркий тилларнинг тарихи, турк филологияси тўғрисида теран мазмунли лекциялар ўқиди. Лекциялардан сўнг танаффусда уни ўраб олардик, ҳар хил саволлар берардик. У Алишер Навоий ижодини жуда яхши биларди. Шундан кейин бу олимни севиб қолдик...

Академик Воҳид Зоҳидов:

— Ўттизинчи йиллари Боку педагогика институтида Олим Шарофиддинов билан бирга ўқирдик. Боку инқилобдан сўнгги йилларда туркшунослик фанининг ривожида муҳим ўрин тутган бир марказ эди. Туркий тилларнинг грамматикасидан дарс берган Бекир муаллим аудиторияда пайдо бўлиши билан студентларнинг диққатини жалб этар, унинг лекциясини диққат билан тинглардик.

Талабчан, лекин кўнгилчан профессор Ўрта Осиё республикаларидан келган ёшларнинг жиддий ўқишларини истар ва уларга доимо ёрдам берарди. Туркий тиллар ва классик шарқ адабиётини жуда севарди, талабалар билан бу тўғрида мириқиб суҳбатлашарди. Шундай суҳбатларда Шарофиддинов ва менинг ёнимга келиб, ҳол-аҳвол сўрар, «Навоий авлодлари, ишлар қалай?» деб ҳазиллашарди.

Алишер Навоий ижодининг аҳамияти тўғрисида кўп гапирарди, унинг асарларини кенг тарғиб қилиш зарурлигини таъкидларди. Шарофиддинов ва менда Навоий ижоди билан шуғулланишга қизиқиш уйғонишига Чўпонзода сабабчи бўлган эди. Навоийнинг ҳозир чоп қилинаётган асарларини қўлга олганда Бекир муаллим каби буюк олимнинг бу шарафли ишга ҳисса қўшганига ифтихор қиламан...

Бекир Чўпонзода умрининг сўнгги дақиқаларигача Ўзбекистон билан алоқасини узмади. 1930—1934 йилларда Фарғона педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёти кафедрасига мудирлик қилди. Самарқанд университети ва Бухоро педагогика институтида тилшунослик асосларидан лекциялар ўқиди. Ўттизинчи йиллари биринчи ўзбек тилшунос профессори Ғози Олим Юнусов, адиблардан Фитрат, Чўлпон, Садриддин Айний билан ҳам суҳбатдош бўлди, ўзбек тилининг ривожланишига бағишланган ўнлаб мақолалар ёзди. Ёш ўзбек адабиётшуносларига классик адабиётни ўрганиш йўлларини кўрсатди.

Сафтер НАГАЕВ,
қримтатар адиби.

МУШТАРИЙ:

...ХАБАР ҚИЛАДИ

КАСБ МАҲОРАТИНИ ОШИРИБ

Бугунги кунда ишлаб чиқариш техника ва технологиясининг тараққий этиб, бирмунча мураккаблашгани меҳнатда турли қийинчиликларни содир этмоқда. Яқинда Хонқа ноҳиясидаги «Победа» жамоа хўжалигида касб маҳоратини оширишга бағишланган кўрик-конкурс ўтказилди. Унинг ташкилотчилари ноҳия ёш олимлари ва мутахассислар кенгаши аъзоларидир.

Жюри ҳайъати кўрик-конкурс иштирокчилари — муҳандислар беллашувни ўз касб-маҳоратини яхши эгаллаган «Хоразм» жамоа хўжалиги мутахассисларига берди. Шунингдек, ноҳиядаги «Правда», Карл Маркс номли жамоа хўжалигининг муҳандислари ҳам тажрибали мутахассислар эканликларини намоён этишди. Совриндорларга қимматбаҳо совғалар топширилди.

Ш. ЭШЖОНОВА,
Хоразм вилояти.

...ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЭЪТИБОР КЕРАК

Жумҳуриятимизда жуда кўплаб оилалар кам даромадли, қашшоқликда яшаётганлиги ҳақида кўп марталаб айтиляпти. Тиббиётчи, ўқитувчи ва бошқа кўпгина касб эгаларининг ойлик маошлари оширилди. Лекин ҳамма соҳада ҳам котиба, иш юритувчи, фаррош, қоровуллик қилаётганларнинг маоши эса ҳамон камлигича қоляпти.

Ваҳолонки, уларнинг юмуши ҳам бошқа касблар сингари ақлий ва жисмоний меҳнат талаб қилади. Бозор иқтисодиётига ўтиш арафасида турибмиз. Шундай шароитда ушбу касб эгаларининг (мактаблар ва жамоа хўжалиги идораларидаги) 70—90 сўм оладиган маблағи билан турмуш тебратиб бўлармикин? Бундай юмушларни бажарувчиларнинг ойлик маошларини ошириш учун Президент Фармони шартмикин? Бу ҳақда улар қайси соҳада ишлаётган бўлсалар, ўша ташкилот ёки идорадаги масъул шахслар ўйлаб кўрсалар, мақсадга мувофиқ бўларди.

Б. ҲАМРОҚУЛОВ.
Андижон вилояти, Хўжаобод ноҳияси.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

«МОЧАЙ» ТАБИАТИ ТОПТАЛМОҚДА

Қишлоғимиз Бойсун ноҳиясининг энг чекка, тоғ ёнбағрида жойлашган қўрғончалардан биридир. «Мочай» давлат хўжалигининг табиати хушманзара, чор-атрофи виқорли тоғлар билан қуршалган, Шарқираб оқувчи дарёси азалдан барчани ўзига мафтун этиб келган. Довонлар оша ноҳия марказига кичик сўқмоқ йўлдан бориларди. Бундан уч йил муқаддам қишлоғимизнинг 600 нафар аҳолисининг сўровига кўра Мочай — Дарбанд оралиғида 14 километрлик йўл қурилиб фойдаланишга топширилган эди. Узоғи яқин бўлганидан халқимизнинг хурсандчилиги тезда барҳам топди. Чунки йўл қурилиши биланоқ табиатимизга шафқатсизларча озор етказила бошланди, Кўмкўк тоғ арчалари, дов-дарахтлар каллакланиб, қирқиб ташланди, Экинларга сепилаётган кимёвий дорилар қушлар, паррандаларнинг кескин камайиб, айримларининг батамом тугатилишига олиб келмоқда. Яқин ўтмишда мавжуд бўлган қишлоғимиз атрофидаги 60-70 гектар майдонни эгаллаган зиразор, чакандазорлар ўрнида қаровсиз ташландиқ ерлар пайдо бўлди.

Минг йиллардан буён савлат тўкиб турган Тешиктош ғори, Мочайқўрғон, Беклик зиндони, Қирққиз шаршараси, Зиндонак ғорлари каби тарихий ёдгорликлар қаровсизликдан нураб, харобаликларга айланиб кетяпти, Буларга кимлар эътибор беришлари керак? Эгалари борми?

Э. ХОЛБОЕВ,
Бойсун ноҳияси, «Мочай» совхози.

* * *

Рўзномамизга муштарийлардан С. Исомиддинов, Л. Шаропова, У. Каримов, Ж. Қодиров, М. Каримов, Б. Жониев, А. Эгамбердиев, А. Жуманиёзов, К. Абдукаримов, Х. Набиев, Ш. Тўлаганова, С. Турдиев, Б. Турсунов, Ж. Еримбетов, Ё. Муҳаммадиев, П. Шарипов, ва бошқалар ҳам жумҳуриятимиз фан, маданият, тиббиёт ва халқ таълими соҳасида эришилаётган ютуқ ва камчиликлар хусусида турли хабарлар йўллашган.

• Халқ амалий санъати усталари

ОТА ИЗИДАН

Жумҳурият халқ амалий санъати музейида намойиш этилган янги кўргазма томошабинларни кейинги йилларда кулолчиликда яратилган оригинал намуналар билан таништирди. Айни вақтда кўргазма кўпчиликка кулолчилик ҳам ҳақиқий бадиий маданият жанри, яъни санъат эканлиги ҳақида тушунча-хулосани тақдим этди.

Ҳа, бу ерга қўйилган асарлар халқ амалий санъати усталаридан бири сифатида эътироф этилган моҳир кулол Акбар Раҳимовнинг ижодига мансуб эди. Бу санъаткорни жумҳуриятимиздагина эмас, мамлакатимизнинг турли бурчакларида ҳам яхши билишади. Халқаро ва Бутуниттифоқ кўргазмаларининг иштирокчиси сифатида санъатшуносларга ҳам маълум. Миллий халқ амалий санъатининг сўнгги йиллардаги ижодкорлари ҳақида гап кетгудек бўлса, биринчилар қаторида Акбар Раҳимовнинг номи ҳам тилга олинади.

Бу эътирофга кулол осонликча эришгани йўқ. У ҳозирга қадар ўзига хос ижодий йўлни босиб ўтди. Ижод сирларини отаси — жумҳурият халқ рассоми, Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати, санъатшунослик номзоди Муҳиддин Раҳимовдан ўрганган Акбар кулоллар авлодига мансублигини чуқур ҳис қилган ҳолда изланди. Авлоди анъаналари ва тажрибаларини ўзлаштирди. Айни вақтда отасига замондош кулолларнинг ижодини ҳам ҳурмат билан кузатди. Қаердаки ўзига хослик, оригиналликни кўрса, ундан нимадир «юқтириш»га интилди. Муҳиддин ака жумҳурият санъатшунослик институти археологлари билан Сурхондарё вилоятига ижодий сафарга отланганида ҳамнафас ва ҳамқадам бўлди. Ана шу ижодий саёҳат ёш кулолга кўп нарсалар берди. Акбар аждодларимиз ҳаёти ва руҳиятини ифода этувчи ноёб бадиий топилмалар билан танишар экан халқ амалий санъатининг илдизлари нечоғлик чуқур эканлигига ишонч ҳосил қилди.

Акбар ўзининг дастлабки асарлари билан назарга тушган ижодкор. Унинг қўлидан чиққан сопол ва кундалик маиший буюмлар ўзига хос жилолари билан ажралиб турарди. Тўғри, уларда отасининг анъаналари кучли, ёрқин сезилади. Лекин барибир фарзанд ишларида оригиналлик мавжудлиги Муҳиддин акани ҳам, томошабинларни ҳам хурсанд этарди. Ёш кулол ҳар бир яратган ишида иложи борича мазмун ташишга ҳаракат қилди. Бу ҳақда унинг ўзидан сўрасангиз, «Ўз вақтида Самарқанд, Қўқон, Бухоро ва Хивага қилинган ижодий сафарлар натижасида ҳам шундай талқинларга эътибор берган бўлсам керак,— дейди у.— Негаки, ўша қадимий шаҳарларда ҳамон машҳур кулоллар ижод қилади. Маданият масканларида, музейларда ўша кулоллар қўлидан чиққан санъат буюмлари кишиларни мафтун қилиб турибди. Бошқалар, яъни ҳамкасблар қатори мен ҳам ўша асарларни яқиндан синчиклаб ўрганганман».

Акбар Раҳимов асарлари илк марта олтмиш саккизинчи йилги Бутуниттифоқ кўригида намойиш этилди. Кўргазма ташкилотчилари ва санъатшунослар тошкентлик кулолнинг ишларини алоҳида қайд этишди. Ана шу кўрикдан кейин у Америка, Италия, Франция, Швеция, Польша, Ҳиндистон, Болгария мамлакатларидан ўз асарлари билан қатнашишни таклиф этувчи қоғозлар олди. Хорижий эллардаги синовлар, у ерларда қозонилган эътирофлар кулолга илҳом бағишлади. Ўз касбига бўлган муҳаббатини янада кучайтирди.

Ижодкор етмишинчи йилларнинг охиридан бошлаб йирик жамоат биноларига сайқал бериш, жиҳозлаш ишларига ҳам қўл урди. Бу ўринда унинг В. И. Ленин номидаги жумҳурият кашшофлар саройига ишланган композиция комплекси, Кисловодскдаги «Ўзбекистон» оромгоҳи деворларига берилган жиҳозлари алоҳида ажралиб туради. Жумҳурият Ташқи ишлар вазирлиги биносининг ички ҳовлисидаги жиҳозлар ҳам Акбар Раҳимов ижодига мансуб. Санъаткор ўз ишларида шарқона услубларга, кўринишларга алоҳида эътибор беради. Масалан, «Ўзбекистон» оромгоҳида ишлаш жараёнида А. Раҳимов бошқа рассомларда турли кўчма маъноларда қўлланилиб келинадиган анорни пластикага кўчириб, горельеф шаклидаги барглар билан уйғунлаштирди. Тошкентнинг 2000 йиллиги муносабати билан Акмал Икромов ноҳияси боғида ишланган пластик композиция ҳам уста ижодида ўзига хос воқеа бўлди.

Рассом ўтган йили Германия Федератив жумҳуриятига сафар қилиб, Целли шаҳридаги усталар билан ҳамкорликда ишлади. Она юртга қайтиш арафасида хорижда ишланган асарларидан ташкил топган кўргазма намойиш этди. Уни томоша қилган санъатсеварлар моҳир ўзбек рассомининг бирбиридан мароқли асарларига юксак баҳо бердилар, бундай ижодий ҳамкорликни мунтазам давом эттириш ҳақида таклифлар айтдилар.

Ана шу довруғдан кейин кўп ўтмай Акбар Раҳимовни Ленинграддаги ССЖИ халқлари этнография музейида очиладиган кўргазмага таклиф этишди. У бу ерда ҳам кулолчилик қанчалик юксак профессионал бадиий санъат эканини ўз ижоди мисолида намойиш қилди. Бир нечта асари машҳур Эрмитажга, шунингдек, шаҳардаги этнография, антропология музейларига қўйиш учун сотиб олинди.

Уста айни кунларда Алишер Навоийнинг муборак юбилейига бағишлаб асарлар яратмоқда. Ишончимиз комилки, моҳир ижодкорнинг янги ижодий ишлари ҳам кулолчилик ҳақиқий санъат эканини, нафосат ва мазмун ташийдиган сопол буюмлар чинакам кулолнинг сеҳрли қўлларидан чиқишини яна бир бор кўрсатади.

А. ЭГАМБЕРДИЕВ,
санъатшунослик номзоди.

Кўзи ожизлар жамиятининг Қўқондаги ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси янги йилнинг биринчи кунлариданоқ маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришга ҳаракат қиляпти. Айниқса, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Ҳозир бу ерда асосан ип-газламадан тўқилган поёндозлар, целлофан халтачалар, пойабзал ўраш учун фойдаланиладиган қутичалар ва бошқа зарурий истеъмол буюмлари тайёрланмоқда.

Мазкур корхонада эл хизмати йўлида ҳалол меҳнат қилаётган тажрибали ишчилар анчагина. Улардан бири Гашура Алимовадир. У ишлаб чиқариш ветерани бўлишига қарамасдан зиммадаги топшириқларни ўз вақтида уддалаб келади. Бирлашма ўтган йили ана шундай илғорлар ғайрати туфайли планни муддатидан илгари бажариб, режадан ташқари 60 минг сўм соф фойда олишга муваффақ бўлди.

СУРАТДА: ветеран тўқувчи Г. Алимова (чапда) цех мастери Ж. Саидқулова билан иш устида.

Ф. НАЗИРОВ олган сурат.
(ЎзТАГ).

ХЎЖАЛИК БОШҚАРУВИ ҲИММАТИ

Фарғона вилояти Тошлоқ ноҳиясидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигининг аҳолиси ҳар қандай дурадгорлик маҳсулоти — эшик ва дераза ромларига, бошқа турдаги ёғоч жиҳозларга тўғридан-тўғри хўжаликнинг ўзида буюртма беришлари мумкин. Бу ерда шундай маҳсулот ишлаб чиқарадиган устахона очилди. Устахона ходимлари буюмларни уйга келтириб, ўрнатиб беришлари ҳам мумкин.

Қарийб 500 оила жамоа хўжалигида уй қуриш учун ер олди. Бироқ хўжалик бошқаруви ер ажратиш билан чекланмасдан, уларни қурилиш материаллари билан таъминлашни ҳам ўз зиммасига олди. Шу ернинг ўзида кунига 30 минг донагача ғишт ишлаб чиқариладиган цех ишлаб турибди. Ўтган йили асфальт ишлаб чиқарадиган цех ҳам тўла қувват билан ишлай бошлади. Бу, хўжаликдаги барча йўлларни тезда тартибга солиш имконини берди. Жамоа хўжалигида бошқа кичик корхоналар ҳам бор. Уларнинг маҳсулоти хўжаликнинг ўз дўконида давлат нархларидан арзонроқ баҳода сотилмоқда.

Хўжалик бошқаруви уруш фахрийларига, ногиронларга ва Афғонистонда ҳалок бўлганларнинг оилаларига алоҳида меҳрибонлик қилмоқда. Жамоа хўжалиги ҳисобидан уларнинг уйлари ремонт қилиняпти, янги уйлар қуришда ёрдам беріляпти. Ўнлаб шундай оилалар ҳозирнинг ўзидаёқ пишиқ ғишт, шифер, ёғоч-тахта олди.

(ЎзТАГ мухбири).

БИРИНЧИ КУНЛАРДАНОҚ — ЮҚОРИ МАРОМ

● Ховос локомотив депосининг меҳнаткашлари Янги йилни қуруқ қўл билан кутиб олишгани йўқ. Улар бир ярим минг тонна ёқилғини тежаб қолишди, оғир составларда 2,5 миллион тонна халқ хўжалиги юкларини ташишди.

Бундай кўрсаткичлар уларнинг ишлаб топган даромадига ҳам ўз таъсирини кўрсатди. Даромад режадагидан анча катта бўлди, Деподагилар бу муваффақиятга локомотив бригадалари билан вагонсозларнинг яқиндан ҳамкорлик қилганликлари сабаб бўлди, деб ҳисоблашмоқда. Локомотив бригадалари техникадан оқилона фойдаланишмоқда, оғир поездларни мумкин қадар самарали бошқаришни ўрганиб олишди. Вагонсозлар эса составларни капитал ва профилактик ремонт қилиш ишларини юксак сифатли бажаришмоқда. Бу Ўрта Осиё магистралида вагонлар ниҳоятда етишмай қоладиган қиш даврида, айниқса, муҳимдир.

Ховослик темирйўлчилар ишлаб топилган маблағ ҳисобига моддий-техника базасини мустаҳкамлаши, уй-жой ва ижтимоий-маданий - маиший иншоотлар қуришни мўлжаллашмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

Хушхабарлар

● ЖИЗЗАХ

ҲАМКОРЛИК КОРХОНАСИ

● Вилоятдаги «Тараққиёт» ишлаб чиқариш савдо фирмаси умидбахш ташаббус билан чиқди. Америка Қўшма Штатлари ҳамкорлигида «Кетпуп» корхонаси барпо этиладиган бўлди. Мазкур корхона тўйимли консервалар ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Айни кунларда фирма Арнасой районидаги Тимошенко номли давлат хўжалигидан 50 гектар ерни ижарага олиб, қўшма корхоналарни узлуксиз сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш чораларини кўрмоқда. Жиззахдаги бошқа бир фирма — «Сўғдиёна» эса АҚШнинг «Леви Штраус» ҳамда Канаданинг «Доминол текстайзл» фирмалари билан ҳамкорликда тўқимачилик корхонаси бунёд этишга киришди.

ИНҚИЛОБЧИНИ ХОТИРЛАБ

● 1937 йилда ноҳақ қамалиб, 1938 йилда Сибирда вафот қилган Ҳайдарбек Абдужаббаровнинг инқилобий фаолияти кўпчиликка аён эмас.

Яқинда Жиззах шаҳрида инқилоб чавандози Ҳайдарбек Абдужабборов номидаги жанговар шуҳрат музейи очилди. Музейга қўйилган тарихий ҳужжатлар, сурат ва қўлёзмаларда унинг ҳаёт йўли ёрқин акс этган. Чунончи, 1916 йилги Жиззах қўзғолонидан сўнг Ҳ. Абдужабборов жумҳуриятда ва Тожикистонда босмачилик ҳаракатига қарши курашди, партия ва шўро ташкилотларида масъулиятли лавозимларда ишлади, Самарқанд вилоятининг «Ленин йўли» рўзномасига муҳаррирлик қилди. 1925—1927 йилларда эса Ўзбекистон жумҳурияти Соғлиқни сақлаш халқ комиссари лавозимида ишлаган эди. Бугунги кунда вилоятда Ҳайдарбек Абдужабборов номидаги маҳалла, мактаб, хўжалик бор. Жанговар шуҳрат музейи олдида унинг бюсти ўрнатилган.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекисони» мухбири.

● ҚАШҚАДАРЁ

МИНГ ЙИЛЛИК ТАРИХ ТАСВИРИ

Усмон Юсупов ноҳиясидаги Женов қишлоғида араблар миллий-маданий маркази ташкил этилди.

Қарийб минг йиллик тарихга эга мазкур қишлоқда араблар яшайдилар. Улар кўпинча араб тилида сўзлашадилар. Айтишларича Женов аҳолисининг тили Саудия Арабистони, Ливия, Сурия, Қувайт тилига анча яқин. Бундан ташқари бадиий ҳунармандчилик билан шуғулланиш, кийинишда ҳам арабистонликларга ўхшашликлар бор. Маданий марказнинг мақсади ҳам миллий ўзлигини англаш, аждодлардан қолган маданий меросни асраб-авайлаш, тиклаш ҳамда кенг тарғиб қилишдан иборат. Яқинда журналист Валентина Юсман сценарийси асосида «Ўзбектелефильм» студияси, женовлик араблар тўғрисида ҳужжатли лента тайёрлади.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

● САМАРҚАНД

ТОКЗОРЛАР ТИКЛАНАДИ

«Самарқанд» деб аталган коньяк ва бальзамни қидириб топиш мушкул эканлиги эндиликда кўпчиликка маълум. Зеро, Самарқанд винолари қуввати ва шифобахшлиги жиҳатидан хосиятли ҳисобланади.

Қадимий ва навқирон шаҳарда ўтказилган анжуманда шулар таъкидланди. Нотўғри қарорларнинг ижроси туфайли йўқотилган токзорлар, бузиб ташланган вино цехларини қайта тиклаш зарурлиги ҳақида фикр юритилди. Ўзбекистон давлат кооператив ишлаб чиқариш бирлашмаси билан озиқ-овқат саноати Бутуниттифоқ илмий-техника бирлашмасининг жумҳурият бошқаруви томонидан уюштирилган мазкур кенгашда, шунингдек, узумчилик ва виночилик тараққиётининг йўллари ҳусусида ўзаро маслаҳатлашиб олинди. М. А. Ховренко номли Самарқанд вино комбинатида 1990 йили ишлаб чиқарилган янги ичимликлар сифатига баҳо берилди. 1868 йили тадбиркор Д. И. Силатов асос солган корхона турли танлов ва кўргазмаларда 32 та олтин ва кумуш медалга сазовор бўлган эди. Ҳозир корхонада йилига 2 миллион 300 минг деколитр маҳсулот тайёрланмоқда.

Ф. ТОШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КАФТДАГИ ҲАРОРАТ

Экстрасенслар... Мўъжизами ё сеҳрми! Кейинги пайтда шундай «сеҳр»ли қўллар, сирли мўъжизалар кўпайиб кетди. Уларга гоҳ ишонасан, гоҳ ишонмайсан. Амударё бўйида бир қиз йўқолиб қолди. Ота-онаси экстрасенслардан бирига мурожаат қилгандан сўнг, мўъжиза юз берди: қиз кетган йўналиш, то у қайси манзилда турishiгача аён бўлди. Шундан кейин уларга ишонч ҳосил қилмай бўладими!

● Мўъжиза ●

Яқинда Тошкентга шу мўъжизали одам келганини эшитиб қолдик. Унинг исми Одамбой экан, фамилияси Каримов, Қорақалпоғистон экстрасенслар уюшмасининг президенти.

— Аслида санъаткор бўламан, деб ўйлаган эдим, — дейди О. Каримов. — Қўшиқ айтиб юравердим. Лекин кейинчалик ўзимда қандайдир «сеҳрли куч» борлигини сезиб қолдим. Шифокорликка бўлган эҳтиёжим устун чиқди. Тиббиёт олийгоҳига кириб ўқидим.

— Сизда экстрасенслик қобилияти борлигини қандай изоҳлайсиз?

— Авваламбор, ўз яқинларимни даволаб юрдим. Ўзимда ғайритабиий куч борлигини билардим. Ҳатто кўзларимга ўша куч кўринади. Баъзан у билан сўзлашаман. Беморларнинг турли аъзоларидаги ҳолат билан боғлиқ равишда кафтларим ҳарорати ўзгаради. Ички туйғуларим овоз бериб, касаллик ташхисини айта оламан.

1982 йилда Тошҳовуз шаҳрига хизмат сафарига келган тошкентлик кардиолог-врач Ким Ли ҳам Одамбойда экстрасенслик қобилияти борлигини эътироф этди. Эндиликда қўли ва кўзи сеҳрли табиб Одамбой Каримов номи Амударё этакларида машҳур бўлиб кетди. У ССЖИ экстрасенслар уюшмасининг 350-рақамли аъзолик гувоҳномасига эга.

Одамбой Каримов Тошкентдаги Абу Али ибн Сино номли илмий-методик марказда қўл текизмай даволаш, биоток усули бўйича тайёргарлик курсида ўқиди. У ошқозон-ичак яралари, тутқаноқ, асаб, бод, аъзоларнинг яллиғланиш жараёнлари ва бошқа касалликларни даволай олади.

— Одамбой, сир бўлмаса айтинг-чи, беморларни қандай қилиб дардидан халос қиласиз?

— Беморнинг бошидан оёғигача танаси узра қўл текизмай силайман, синчиклаб кузатаман. Қаерда носоғлом аъзо бўлса, шу жойда қизиш пайдо бўлади. Бутун ўзимдаги «ғайритабиий кучимни» ишга солиб, беморни даволашга киришаман. Гўё беморнинг танасига кириб кетаман. Ҳам кўзим, ҳам қўлим даволайди.

Шифо топган кишилар қолдирган миннатдорчилик дастхатларига кўз югуртирамиз:

Элликқалъа ноҳияси «Ленинград» жамоа хўжалигида яшовчи Реймжон Матмуродов: «Эркинжон — ўғлимнинг буйрагида тош бор эди, азоб чекиб юрарди. Шу дарддан қутилгани учун биз сизга миннатдорчилик изҳор қиламиз».

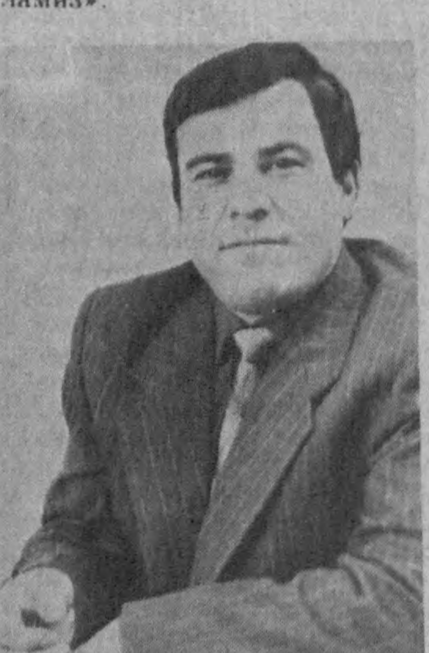

Урганч шаҳар, Охунбобоев номли хўжаликнинг 5-бригадасида истиқомат қилувчи Бекпошша Нуруллаева ошқозон оғриғидан, Тўрткўл шаҳар Ломоносов номли ўрта мактаб ўқитувчиси Земфира Аминова асаб касалидан, Қораўзак ноҳияси Ленин кўчасида яшовчи Одил Юсупов ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак яраларидан халос этган табиб, тўрткўллик сеҳргар Одамбой Каримовга ташаккур билдирганлар. Қўшкўпир ноҳиясидан бош ва ошқозон оғриғидан безовта бўлган Шарифа Абдурасулова ҳам мактуб йўллабди. Пойтахтимизда яшовчи Турсуной Абдуллаева, Клара Муслимова, Зуҳрахон Валиева ҳам Одамбойдан шифо топишган.

Олис қорақалпоқ элининг Тўрткўл шаҳрида яшовчи Одамбой Каримов шифобахш қўллари, сеҳрли ва зийрак кўзлари билан одамлар дардига малҳам бўлаётган экан, унга бу йўлда омадлар тилаймиз. Зеро, қуриб бораётган буюк денгиз бўйидаги ватандошларимиз дардига шифо бериш унинг учун ҳам бахт, ҳам масъулиятдир.

Н. АБДИРИМОВА.

СУРАТДА: Қорақалпоғистон экстрасенслар уюшмасининг президенти Одамбой Каримов.

В. МОЛГАЧЕВ сурати.

Анвар ЭГАМНАЗАРОВ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалиги бригадасининг бошлиғи, 1951 йилдан КПСС аъзоси Анвар Эгамназаров 1991 йил 9 январь куни вафот этди.

А. Эгамназаров 1924 йил март ойида Тошкент вилоятининг Дўрмон қишлоғида деҳқон оиласида туғилди. Мактабни тугатгач, «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалигида оддий колхозчи сифатида иш бошлади, бригада бошлиғи, дала мудири, бош агроном, шу хўжалик раисининг ўринбосари бўлиб ишлади. 1967 йилдан 1973 йилгача «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг раиси бўлди, умрининг охиригача жамоа хўжалигида бригада бошлиғи бўлиб меҳнат қилди.

У ўзининг юксак масъулият ҳисси, ўзига ва қўл остидаги кишиларга талабчанлиги билан ажралиб турарди, жамоа орасида ҳурмат қозонганди.

А. Эгамназаров халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига бир неча марта депутат этиб сайланган, Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг депутати, Ўзбекистон Компартияси XVII ва XXII съездларининг делегати бўлган эди.

А. Эгамназаровнинг меҳнати юксак баҳоланди. Унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор», Социалистик Меҳнат Қаҳрамони фахрий унвонлари берилган эди, у Ленин ордени, Октябрь инқилоби, Халқлар дўстлиги, «Ҳурмат Белгиси» орденлари, СССР медаллари, фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган эди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг хормас-толмас заҳматкаши Анвар Эгамназаровнинг ёрқин хотираси қалбларимизда узоқ вақт сақланиб қолади.

Бир гуруҳ ўртоқлари.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

14-20 январь

● 14, душанба

УзТВ-I. 9.00 Кўрсатувлар тартиби. 9.05 «Бувижоним эртаги». 9.35 Фильм-концерт. 10.05 Волейбол. 10.35 «Тақдири азал». Бадиий фильм. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.20 «Мушоҳада». 18.50 «Гурунг». Ёшлар мунозараси. 19.30 «Ахборот». 19.50 «Тилга эътибор...». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Янги йил базми». 21.30 «Время». 22.15 «Янги йил базми» (давоми). 24.00 Янгиликлар.

УзТВ-II. 19.00 Кўрсатувлар тартиби 19.05 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув (такрор). 20.05 «Спринт». 20.20 Енгил атлетика. 21.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ». **Душанбе.** 21.30 «Время». 22.15 «Душанба оқшомида». Бадиий-публицистик видеоканал.

МТ-I. 7.00 «Тонг» (120+30). 9.30 «Мулоқот». 9.45 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 11.30 Мультфильм. 11.45 «Образ». Адабий кўрсатув. 12.30 «ТСН». 12.45 Гитарачи М. Жироли чалади (Аргентина). 15.35 «ТСН». 15.50 «Мен сизга орзу қилишни ўргатаман». Бадиий фильм. 17.15 Болалар соати. 18.15 В. О. Ключевский туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган кўрсатув. 19.00 Биз ва иқтисодиёт. 19.30 «Мулоқот». 19.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.15 П. И. Чайковскийнинг 100 та романси. 22.30 Халқ амалий санъати анъаналари ҳақида кўрсатув. 23.15 Россиянинг мусиқий алифбоси. 00.15 «Варлам Шаламов. Менинг бир неча умрим». Телефильм премьераси. 01.05 «Биринчи муҳаббат». Бадиий фильм. 02.20 Эстрада вернисажи.

МТ-I. 9.00 Эрталабки бадантарбия. 9.15, 10.25 Илмий оммабоп фильм. 9.35, 10.45 Табиатшунослик. 9.55 Итальян тили. 11.05 Телефильм. 11.40 Тарих. 12.05 Здоровье. 12.35 «Гран-па». Бадиий фильм. 14.00 Мусиқий программа. 14.35 Хоккей. 16.35 Халқаро программа. 17.35 «Сиз қандай қурган бўлардингиз?». Телеочерк. 18.10 «Санъаткорнинг қайтиши». Фильм-концерт. 19.10 Коллаж. 19.15 Хоккей. Танаффус пайтида Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.30 «Время». 22.15 «Кеча келибоқ». Бадиий фильм.

● 15, сешанба

УзТВ-I. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.25 Янги йил томошалари. 19.30 Ахборот. 19.45 Тижорат хабарлари. 19.50 «Санъат олами». Навоий мукофотига номзодлар. 20.30 Ахборот. 20.50 Янги йил базконцерти. 21.30 «Время». 22.15 Спортлото. 22.20. Янги йил базми (давоми). 23.55 Янгиликлар.

УзТВ-II. 19.00 Кўрсатувлар тартиби. 19.05 «Тошкент студияси кўрсатади. «Учрашув». 20.00 «Тошкент» хабарлари. 20.10 «Учрашув» кўрсатувининг давоми. **Душанбе.** 21.30 «Время». 22.05 «Алвидо, замоскворечье шпанаси». Бадиий фильм.

МТ-I. 7.00 «Тонг». (120+30). 9.30 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра. 9.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 2-серия. 11.25 Мультфильм. 11.30 Болалар соати. 12.30 «ТСН». 12.45 Концерт. 15.30 ТСН. 15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 16.35 «Ичкерия—менинг қўшиғим». 17.10 Мультфильм. 17.20 Ҳужжатли фильм премьераси. 18.10 Болалар мусиқий клуби. 18.50 Сиёсий мулоқотлар. 19.35 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра. 19.50 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Время». 22.15 ВИД таништиради: «Мўъжизалар майдони». 23.00 ТСНнинг махсус сони. 00.30 «Қизгинам». Бадиий фильм. 01.45 Янгра, гармонь!

МТ-II 9.00 Эрталабки бадантарбия. 9.15 Ҳужжатли фильм. 9.35, 10.35 Жуғрофия. 10.05, 11.05 Француз тили. 11.35, 12.35 Жуғрофия. 12.05 Онам, дадам ва мен. 13.05 «Кеча келибоқ». Бадиий фильм. 14.35 Ритмик гимнастика. 14.45 Ҳужжатли фильм. 15.05 Концерт. 17.30 Концерт. 17.50 Ритмик гимнастика. 18.20 «Ворис». Телефильм. 18.50 Концерт. 19.10 «Россия тадбиркорлари». 1-кўрсатув. 19.55 Мусиқий абонемент. 20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. 21.15 «Ушбу қўшиқни ёдингда тут». 21.30 «Время». 22.15 «Муросалари тўғри келмади». Бадиий фильм.

● 16, чоршанба

УзТВ-I. 9.00 Кўрсатувлар тартиби. 9.05 «Табиат ва биз». 10.00 Баскетбол. 10.35 Ўзбек тилини ўрганамиз. 11.05 «Республика мулки». Бадиий фильм. 1-серия. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.30 Санъат ғунчалари. 19.00 «Кооператорлар». Телефильм. 19.30 Ахборот. 19.45 Тижорат хабарлари. 19.50 Асрлар қаъридан. 20.30 Ахборот. 20.50 Ўзбекистон телевидение ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 21.30 «Время». 22.15 «Шундай студия бор». Ўзбектелефильм» студиясининг 25 йиллигига. 23.35 Янгиликлар.

УзТВ-II. 19.00 Кўрсатувлар тартиби. 19.05 «Довон». Телефильм. 19.25 Билим сарчашмаси. 20.10 «Тошкент» студияси кўрсатади. **Душанбе.** 21.30 «Время». 22.15 «Ҳаёти деҳот». Тележурнали. 23.05 «ГАИ инспектори». Бадиий фильм.

МТ-I. 7.00 «Тонг» (120+30). 9.30 Долзарб репортаж. 9.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 3-серия. 11.25 Мультфильм. 11.50 Болалар мусиқий клуби. 12.30 ТСН. 12.45 «Сўз». Адабий-бадиий программа. 15.30 ТСН. 15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Бадиий фильм. 2-серия. 16.40 Ю. Слесаров чалади. 16.55 Мультфильм. 17.05 Болалар соати. 18.05 Телефильм. 19.10 Телеочерк. 19.50 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси 3-серия. 21.30 «Время». 22.15 «Сўз». Адабий бадиий программа. 24.00 Фестиваллар, конкурслар, концертлар. 01.00 «Қизгинам». Бадиий фильм. 2-серия». 02.25 Янгра, гармонь!

МТ-II. 9.00 Эрталабки бадантарбия. 9.15 «Адам ва Мария». Ҳужжатли фильм. 9.35, 10.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05, 11.05 Немис тили. 11.35 Умумий биология. 12.05 Сиз яратган боғ. 12.35 Хоккей. 14.35 «Муросалари тўғри келмади». Бадиий фильм. 15.55 «Нариги дунёда». Ҳужжатли фильм премьераси. 16.15 «Мусиқий абонемент». 17.30 «Россиянинг ҳужжатли экрани». 18.50 Коллаж. 19.00 Россиянинг парламент хабарномаси. 19.15 Хоккей. Танаффус пайтида Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.30 «Время». 22.15 «Қочоқ». Ҳужжатли фильм.

● 17, пайшанба

УзТВ-I. 9.00 Кўрсатувлар тартиби. 9.05 «Йўл бўлсин». Бадиий фильм. 10.05 «Армон қушлари». 11.05 «Республика мулки». Бадиий фильм. 2-серия. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.25 Болалар учун адабий мусиқий композиция. 19.00 «Яхшидан боғ қолади...». 19.30 Ахборот. 19.45 Фильм-концерт. 20.15 Ўзбекистон ССЖ Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади. 20.30 Ахборот. 20.50 «Ризқ-рўзимиз нон». 21.00 Чолғу куйларидан концерт. 21.30 «Время». 22.15 «Навоий гулшани». 23.35 Янгиликлар.

УзТВ-II. 19.00 Кўрсатувлар тартиби. 19.05 Тошкент студияси кўрсатади. **Душанбе.** 21.30 «Время». 22.15 «Эркин кураш». Бадиий фильм.

МТ-I. 7.00 «Тонг» (120+30). 9.30 Ишчан чопар. 9.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 4-серия. 11.30 Болалар соати. 12.30 ТСН. 12.45 Фестиваллар, конкурслар, концертлар. 15.30 ТСН. 15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Бадиий фильм. 3-серия. 16.35 В. Андреев туғилган куннинг 130 йиллигига. 1-кўрсатув. 17.25 Болалар учун фильм. 18.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.15 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати якунларига доир. 19.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 4-серия. 21.30 «Время». 22.15 1990 йил қўшиқлари. 00.10 Ҳужжатли фильм. 01.00 «Рисоладаги эркак». Бадиий фильм. 02.15 АҚШ денгиз пиёдалари президент оркестрининг концерти.

МТ-II. 9.00 Эрталабки баданатарбия. 9.15, 10.25 Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.45 Табиатшунослик. 9.55, 11.05 Испан тили. 11.35, 12.35 Биология. 12.05 Рус тили. 13.05 «Қочоқ». Ҳужжатли фильм. 14.55 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. 15.25 Россиянинг ҳужжатли экрани. 16.45 Ритмик гимнастика. 17.30 «Ватан қанотлари». Илмий-оммабоп фильм. 1-фильм. 18.30 Баскетбол. Кубок эгалари кубоги. 19.10 «Россия тадбиркорлари». 2-кўрсатув. 19.45 Кичик концерт. 19.55 Коллаж. 20.00 Ритмик гимнастика. 20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 «Халқ қўшиқларига муҳаббат билан». 21.30 «Время». 22.15 «Шунақаси ҳам бўларкан...». Бадиий фильм. 23.20 Адабий ўқиш.

● 18, жума

УзТВ-I. 9.00 Кўрсатувлар тартиби. 9.05 Фермерлар. Телефильм. 9.25 Болалар учун концерт. 9.50 Баскетбол. 10.30 Араб тили. 11.00 «Ғалати гаров». Бадиий фильм. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.20 Фильм-концерт. 18.50 «Мавзуга қайтиб». 19.30 Ахборот. 19.50 «Дўстлик тароналари». 20.30 Ахборот. 20.50 «Кўҳна созлар». Сурнай. 21.30 «Время». 22.15 «Саҳна усталари». ССЖИ халқ артисти Аброр Ҳидоятовнинг 90 йиллигига бағишланган ижодий кеча. 23.30 Янгиликлар.

УзТВ-II. 19.00 Кўрсатувлар тартиби. 19.05 «Кинокўзгудаги ҳаёт». 20.00 «Пульс». Информацион кўрсатув. 20.10 Эсдалик учун дастхат. 20.40 Миришкорлар. 21.20 Телефильм. **Душанбе.** 21.30 «Время». 22.15 «Оҳанги зиндаги». Публицистик кўрсатув. 23.15 «Мен сизларга эрк бериш учун келдим». Телефильм.

МТ-I. 7.00 «Тонг» (120+30). 9.30 Мультфильм. 9.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 5-серия. 11.20 Қазак тароналари. 11.45 ...16 ёшгача ва ундан катталар. 12.30 ТСН. 12.45 Халқ амалий санъати анъаналари ҳақида кўрсатув. 15.30 ТСН. 15.45 «Шаҳар чекасидаги шифохона». Бадиий фильм. 17.20 «Сеҳрли мунчоқ ҳақида эртак». 2-серия. 18.25 «Прелюдия». Телефильм. 18.50 Мультфильм. 19.10 «Сиз яратган боғ». 19.40 «ВИД»» программаси. 19.55 «Спрут-4». Бадиий фильм. 4-серия. 16.35 «Агар сиз...». фильм премьераси. 5-серия. 21.30 «Время». 22.15 «ВИД» программаси. 01.15 «Рисоладаги эркак». Бадиий фильм. 2-серия». 02.15 В. Пономарева куйлайди.

МТ-II. 9.00 Эрталабки бадантарбия. 9.15 «Мен урушни каллаклайман». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Мусиқа. 10.05, 11.05 Инглиз тили. 11.35, 12.35 Физика. 12.05 «Бурда моден» таклиф этади». 13.05 «Шунақаси ҳам бўларкан». Бадиий фильм. 14.10 «Машоққа ўқ узманг». Телефильм премьераси. 14.40 Л. Бетховен. Икки соната. 17.20 «Ватан қанотлари». Илмий-оммабоп фильм. 18.15 Қиличбозлик. 19.15 Россиянинг парламент хабарномаси. 19.30 Йил фасллари. 20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 «Десятуха». Телефильм премьераси. 21.15 Спорт ҳамма учун. 21.30 «Время». 22.15 «Чингизхон авлодидан». Бадиий фильм. 00.10 В. Ашкеназе концертларида.

● 19, шанба

УзТВ-I. 8.00 «Ассалому алайкум». 9.00 «Айтайлик, сен капитан». Бадиий фильм. 10.05 «Юзма-юз». ТошДУ Ўзбекистон телерадиоси ходимлари билан учрашув. 11.25 «Оналар мактаби». 11.55 «Чорвадор». 12.25 «Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ». 13.15 «Оролбўйи муаммолари. 14.00 Фарғона вилояти. Киров ноҳиясидаги «Яккатутсельмаш» заводи ҳақида. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун «Тенгдошлар». 19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз». 19.30 «Ахборот». 19.45 «Ёшлар даврасида». Янги йил кўрсатуви. 20.30 «Ҳафтанома». 21.30 «Время». 22.15 «Ёшлар даврасида». (давоми). 22.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Ҳамқишлоқлар».

УзТВ-II. Душанбе кўрсатади. 9.00 «Парасту». Мусиқий кўрсатув. 9.50 «Мовий шаҳарлар». Фильм-концерт. 10.55 «И» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари». Бадиий фильм. 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 «Лабиринт». 18.40 Мультфильм. 19.00 «Новости». 19.20 «Мулоқот». Кинокомедия. 19.50 Хонаки театр. 20.30 «Ахбор». 20.50 «Паёми Машриқ». Мусиқий кўрсатув. 21.30 «Время». 22.15 «Негатив». Танқидий кўрсатув. 22.40 «И» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари». Бадиий фильм.

МТ-I. 7.00 «Шанба, эрта саҳарлаб». 7.30 «Асраб, авлодларга етказ». 7.45 «Спорт ҳамма учун». 8.00 Ритмик гимнастика. 8.30 Тонгги дам олиш программаси. 9.00 «Сиз яратган боғ». 9.30 «ТСН». 9.45 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 6-серия. 11.35 «Бурда моден таклиф этади». 12.05 Мультфильм. 12.15 Режиссёр Я. Фрид фильмлари. «Тақводор Марта». 1 ва 2-сериялар. 14.30 «Ер манзаралари». Илмий-оммабоп фильм премьераси. 2-серия. 15.30 «ТСН». 15.45 «Эртаклар ва саргузаштлар оламида». «Аслида ўрнидаги йўқ шаҳар ҳақида». Бадиий фильм. 17.15 «Халқаро панорама». 18.00 Мультфильм. 18.15 «Сиёсий мулоқотлар». 19.35 «Спрут-4». Бадиий фильм премьераси. 6-серия. 21.30 «Время». 22.15 «Фарманта—90». 22.45 «Ўзи ва у». Дилрабо кўрсатув. 24.00 1990 йил қўшиқлари. 02.45 «Итюрак». Бадиий фильм. 1-серия. 03.50 Джаз портретлари. А. Бабий.

МТ-II. 8.30 Эрталабки бадантарбия. 8.50 Мультфильм. 9.05 «Биз яшаётган олам». Режиссёр К. Лаврентьев фильмлари. «Ноннинг яратилиши». 10.30 Грек «Эос» ансамблининг чиқиши. 11.00 «Ватан қанотлари». Илмий-оммабоп фильм премьераси. 3-фильм. 12.00 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 15.30 «Плюс ўн бир». 17.00 «Тўртинчи ўлчов». Ҳужжатли фильм премьераси. 18.00 «50x50» кўрсатувининг теледискотекаси. 19.00 Рус тили. 19.30 Мультфильм. 19.40 Концерт. 20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 З. Сахабеева куйлайди. 21.15 Коллаж. 21.20 «Ялта—91». 21.30 «Время». 22.15 Концерт. 23.00 Футбол. 23.50 «Қайиқда ит ва уч киши». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

● 20, якшанба

УзТВ-I. 8.00 «Ҳафтанома». (такрор). 9.00 «Уч бақалоқ». Бадиий фильм. 10.25 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Болалар». 11.45 «Алифбо сабоқлари». 12.20 «Халқ севган достонлар». «Ойпари». 13.20 «Дўстлик» студияси кўрсатуви. «Дил торининг оҳанглари». 14.20 Спорт кўрсатувлари. 1. Таэквондо. 2. Эркин кураш. 15.20 «Сифатли тола учун». 18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Мультфильм. 18.20 Болалар учун. «Кичкинтой». 18.50 Мультипанорама. 19.30 «Ахборот». 19.50 «Мулоҳаза». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Мусиқа жавони». 21.30 «Время». 22.15 Телевизион миниатюралар театри. Янги йил сони.

УзТВ-II. Душанбе. 9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот. 10.05 Реклама. 10.15 «Офарин!». Қувноқ спорт ўйинлари. 11.05 «Набираларимга аталган цирк». Бадиий фильм. 17.50 Кўрсатувлар тартиби. 17.55 Театр учрашувлари. 18.35 «Шоми жавони». (такрор). 20.00 «Ҳафта». Информацион кўрсатув. 20.30 «Шоми жавони» (давоми). 21.30 «Время». 22.15 «Шоми жавони» (давоми). 23.50 «Телетомошабин ҳамроҳи»

МТ-I. 8.30 «ТСН». 8.45 Ритмик гимнастика. 9.15 «Спортлото». 9.30 «Эрта саҳарлаб». 10.30 «Ватан хизматида». 11.30 Тонгги дам олиш программаси. 12.00 «Саёҳатчилар клуби». 13.00 «Здоровье». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 «Болалигимиздаги булутлар». Телефильм премьераси. 15.30 «ТСН». 15.45 Концерт. 18.50 «Янги авлод танлайди». Имконият. 18.15 Москва Давлат симфоник оркестри чалади. 18.40 «Уолт Дисней таништиради...». Якшанба кинозали. 19.30 Кино янгиликлари. 19.45 «Катта вальс». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.15 «Ника—90». Тонгги телевидение. 00.15 «Гўзаллик оламни асрайди». Бутуниттифоқ гўзаллик танлови. 01.45 «Итюрак». Бадиий фильм. 2-серия.

МТ-II. 8.30 Зарядкага сафланинг! 8.45 Цирк! Цирк! Цирк! «Шер, фил, кучук ва бошқалар...». 9.25 «Жар ёқасидан репортаж». Телефильм. 10.15 С. Губайдулинанинг 12 қисмдан иборат симфонияси. 10.55 «Яшил аравача». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 13.15 Халқаро программа. 14.15 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ. 17.45 Россиянинг парламент хабарномаси. 18.00 «Экранда Сибирь». 18.10 Мультфильм. 18.35 «Бева Халет». Телеспектакль. 20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 Коллаж. 20.50 «Мусаввир устахонасида». Алексей Кузьмич. 21.00 Қиличбозлик. 21.30 «Время». 22.15 Муаллифлик телевидениеси. «Намедни». «Таниш нотаниш».

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, А. С. УСМОНОВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ҲОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

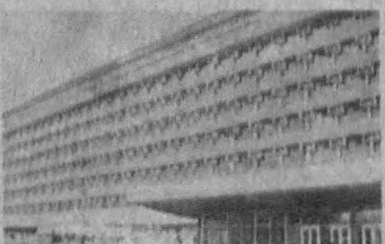

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-09.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.

Буюртма № 4720.